

B

851-

852.

1856
No. 4142 et
65

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 851-52.

1193575

1193574

א **אָנְכִי** ידעתי נ' במסרה וסימן אנכי
 ידעתי את מרדך אנכי ידעתי
 כי נתתם לנכדך אנכי ידעתי את המחשבת
 ע' ד הנמ מהבת נדה פרק כל הוד וזל דרשרכ
 פפא אותו מלאך הממונה על הדין לילה
 שמו וכוטל טפה ידוע מודה לפני הקב"ה ואומר
 לפניו טפה זו מה תהא עליה נכוד ואחלם
 חכם או טפש עשיר או עני וחלנו רשע או צדיק
 לא קאחר בדרכי חנינא דאמר רבי חנינא הכל
 כדיו שמים חוז מיראת שמים שנ' ועתה ישראל
 פה י' אלן קידן טול מעמד כי אס ליראה וגו'
אחז ידעתי את כל התלוא והמכוכה
 הגדולה שפכלה בין המחקרים
 כענין הכחירה והידוע והוא זה כאשר הקב"ה
 הוא בוחק לצדקות לפניו בגלגל תעלמות
 וידע כראש מה יהיה בסוף א"כ קודם כריאת
 האדם בודאי גלגל וידוע לפניו ית אס יהיה
 האדם צדיק או רשע א"כ במעט האל מוכרח
 במעשיו ואין באן שם בחירה כי מי יבא אסר
 דבר המלך את אשר כבר עשהו בנבירה א"כ
 שכר ועונש מנין מאחר שהוא מוכרח במעשיו
 ההכרח לא יסוכח ולא ינוס
ואחז החקירה הזאת העליונה ענין ידועת
 השם הוא מ' צדקים דהיינו צדקת
 הכוונת בהנחת פיו בודאי לא יסוכ ריקס כי
 הוא א"כ דייקא ויהי לאפוקי בשלל במחשבה
 לפניו בלא הונאת פיו אל פה להשתטת אעפ"י
 שכל עלה במחשבה לפניו ותחלת המחשבה
 הוא סוף המעשה היינו דווקא כפעולותיו
 ית לאפוקי לענין מעשה בני אדם מחשבתו
 ית אינו עולה למעשה כדי שיהיה הכחירה
 ביד האדם לטוב ולרע ולקבל שכר ועונש
 ושה' מלינא הדבר ר"ל יגלה בור כמו
 קדרשו ח'ל בפסוק אכנו בדבר וכו'
 יש מדקיק הכתוב לומר כי מי יבוא אחר

דבר המלך דייקא ר"ל בהנחה פיו
 דבני הוא כמו שכר ועונשו וכמשה ואמר
 וזה מדקיקו חזל במתק דכריהסוואו צדיק
 ורשע לא קאמר דייקא ר"ל בהנחת פיו כי
 אס במחשבה ועדין הכחירה ביד האדם
 כדי לקבל שכר ועונש
ע"פ הדרכים הללו יהיה ביאור המסרה
 באומרו אנכי ידעתי את מרדך בא
 לרמוז ש"ס לקב"ה ידועה במעט הרשעים
 אה"כ אמר אנכי ידעתי בתום לבך בא
 לרמוז ש"ס ידועה לקב"ה במעט הצדיקים
 דהיינו הקב"ה שהוא בוחק לבניו יודע כשעת
 כריאת האדם מי יהיה צדיק או רשע אה"כ
 בא לבאר א"כ האדם מוכרח במעשיו ואין
 באן שום בחירה א"כ שכר ועונש מנין עו' א
 אנכי ידעתי את המחשבת ר"ל מאס סבנור'
 לא יבא מפי' להיות צדיק או רשע רק כך
 עלה במחשבה לפניו אין זה נקרא נזר דין
 וצאטל לפי שנתת מזה הצד יס בחירה לחדם
 וראוי לשכר ועונש אס אנכי ידעתי את מחשבת'
עוד אפשר לפרש ע"פ הקדמה ידוע
 מהמפרש אל הצדיק אף כשמוטא'
 אינם מוטאום בכוונה ורגון רק מהתנכרות
 הטבע שמכריחם לפעמים להכשל באיזה
 זמא מאס שאין אדם צדיק בארץ ומ' מאינם
 מוטאים ברצון השכל ממש ח' לילה רק מחמת
 שפעום וברוך דע' הגלות לאפוקי כשמוקייט'
 המנות או הם עושי' ברצון השכל מי' וכפפ
 השכל לפני שכל השתללות כעפות רצון
 הקונה וכו' כ' בולאיה לדבריהם מ' אס חזל
 במס' עירובין פרק הדר וזל יכול אני לטפור
 כל העולם עו' הדין שנאמר ושכורת לא מ' אין
 וכו' זה שרמוז כמסרה אנכי ידעתי את
 מרדך הוא מטאת בני אדם וס' ת' אעפ"י

אחותי ומכד האם איני אחותי רק תמר אתם
מאחר שהי' בת יפת תואר וס' ועתה דיוקא
אתה אחותי ר"ל מתחילה לעבדן ה' יחוס
איך אחותי מאחר שאתה בת יפת תואר
ועתה ר"ל רק עכשו לעבדן שתשכב עמי את
עוונת אחותי את ובאמת איך אחותי
ממה לכן המרישו:

עוד כל ע' המדרש פ' כשא רף רכטו ח' ל'
אמרו מעשה כב אחותי שהיו דומו'
ו' לזו והיתה האמת כשואב בעיר אחרת
בקש בעל' אל אחת מהן לקנא לה ולהסקות'
מיס המרים כירושלים הלכה לאותה העיר
שהיתה אחותה כשואב שם אמר לה אחותה
מה ראית לבוא ככהן אמרה לה בעלי רוכס'
להסקות אחותי מיס המרים ואני עמא' אמרה
לה אחותה איך הולכת שתחדין ושות' אמרה
לה לכו עמי כן מה עשתה לבשה כנדי'
אחותה והלכה ושתתה מיס המרים ומבואת'
טהורה חורה לביתה יתה אחותה שזינתה
לקראתה חכקה ופקו ו' לזו כיון ששקו ו' לזו
הרימה כמים המרים מיד מתה לקיים מ"ס
איך אדם שלט כרוש ע"כ ע"פ הדברים הללו
ישיה כוונת המורה באומרו כואי שכבי עמי
אחותי דומו על אותה אחות שזינתה אח"כ
אמר תבוא באתמר אחותי לרמוז על
אחותה הטהורה שבה לפשות מיס המרים
במקום אחותה הונכה שיתה מיס המרים
ולא היוקיה ואחר שתייתה באת לבשר את
אחותה שפטררת מן המיס המרים ו' ועת'
אחותי המרישו כי כבר פטרתיך מן המיס
המרים ואף על פי כן לא עלתה לה:

ד' אחותי את כ' במסרה וסי' אחרי כן
אחותי את אמר לחכמ' אחות
את כל ע' פראיתיה להמקי כל האלקי ר'
שלמה

איך ראוי לעבד מאחר שאתה חוט' מתוך
שעמנו וטרף דעת הלכ עו' מאחר שאכבי
ידעת יאת המחשכו מחשבו אלו מחבולותיו
ס' כן שאין החטא כה מרע עמוס
ת' הלכ רק בתוס לבכך עשית
ואת וראוי לעופס:

ב' אם אין ד' במסרה וסי' היס ו' בקרבו
אם אין היעש' דברו על כל אם
אין היס כה עץ אם אין אם אפה שומע לי
אם אין כה לרמוז ד' ריעות שהוכירו כילקוט
פ' בשלח ובכרה פ' בשלח בחטא דור הפלגה
לפי דעת שאמרו לאו כל הימינו סיבור לנו את
העלונים וכו' עו' היס ו' בקרבו אם אין
ולדע ר' שאמרו אם רבון הו' על כל המעשים
כדרך שהו רבון עלינו ונעבדנו ואם לאו לא
נעבדנו ו' היעשה דברו על כל אם אין
ולדעת רבי בממילא שאמרו אם מפיק לנו
מוכותינו ונעבדנו ואם לאו לא נעבדנו עו' א'
היס כה עץ אם אין הן הנה נרכי בני אדם עץ
פרו ועמי הקדוה וכן כרמו היס כה עץ הוא
בדיק המגן של הדור וכיוצא בזכותו ולדעת
דכותינו שאמרו אם מהרעים כלבינו והוא
יודע ונעבדנו ואם לאו לא נעבדנו עו' א' אם
אם איתא שומע לי אם אין והוא לשון הכנה
והאזהרה דהיינו אם הוא שומע ומאזין מה
שכלפינו ונעבדנו וכו':

ג' אחותי ג' מלאים וסימן כואי שכבי עמי
אחותי תבוא כה תמר אחותי
ועתה אחותי. הרומז כה לרמוז שדע' אחמון
היה לשכבו את אחותו מאחר שהיתה
בת יפת תואר איכה נקראת אחותו ממש
ו' כואי שכבי עמי אחותי לפי שאיך
אחותי ממש רק מנדה האב ולא מנדה האם ו' ס'
תבוא כה תמר אחותי ר' למנדה האב היא

שלמה מלכו מה שפירוש בפסוק וראית
בשכיה אשת יפת תואר וגומר ולקחת
לך לאשה ופרשו לא דברה תורה אלא
בגבר יצר הרע. ודברים תמוסים הם. שיתיר
הקדוש ברוך הוא דבר איסור כשביל הסתת
יצר הרע אם כן תורה ומצוות מה תהא עליה
לבן פירוש יודע שאין יצר הרע מגרה את
האדם אלא בדבר איסור ולא בדבר היתר
כענין אינו רומה מופיע לו פת כסלו וכו'
וכענין שאנו רואים בחוש כי לפעמים יש
לאדם אשה יפת תואר מאוד ובפסו חושבת
לאשה כשית אשר לקחה לאיש הכך רואה
בענין שכל מגמת היצר הרע הוא דוקא
לדבר איסור. לכן ירדה התוכה לסיף דעתו
אל אדם כהיות כי יצטרף האדם רע מעורו
אם תואמר עליו אשת יפת תואר יקחה
באיסור לכן לא דברה תורה להתיר יפת
תואר אלא בגבר יצר הרע דוקא. רצה לומר
להשקיעו מהסתתו כי על ידי שתהיה
מוותרת לו תנוח דעתו מפתו יצר הרע
וניחמה:

ועל פי ההקדמה שהקדמנו אתי שפיר
לפי שאברהם שהוא מכתר מין
אנושי וכו' לתקן כל העולם כולו בראותו
כי האנשים ההמה רעים וחמאים לוי מאוד
וכל מגמת חשק נפשם הוא דוקא לדבר
איסור אס כן אס אמור יאמר על שרה שהיא
אשתו יתאוותה לקחתה מאחר שהיא
חתיכה לאיסורא שהוא אהת משכב מנות
כני נח שזהו מגמת היצר הרע לעבור על
דבר איסור לכן אמרינא אשתו יתאוותה
בהיותה חתיכה להיות לא תיט מפתו
יצר הרע וזו למען יטכ לוי וגומר מאחר
אלא תואמר על כדן איסור אשת איש
וחיתה נפשי וגומר.

על פי הדברים הללו יתורז מ"ס תמר
לאמנון ושתה דבר נא לא המלך כי לא
ומעמי ממך ודברי תמוהים הם וכי יעל על
הדעת שהמלך יתיר איסור דאורייתא ש"ק
הלא דברים כותרים זה את זה שמתחילה
אמרה כי לא יעשה ככלה בזאת כי שאל
ואח"כ אמר דבר נא אל אבי כי לא ומעמי
ממך אלא הוא הדבר אשר דברנו שתמר
בהכמת רצה להכיל את עצמו מדב איסור
לכן אמר מתחיל כי לא יש ככלה וכו' אח"כ
כשראת שאינו מתכוין בדבריה באת כדבר
חכמה לומר לו מאחר שאני

על פי הדברים הללו יכוון מה שאמר
אברהם לשרה אמרינא אשתו יתאוותה
את וגומר והוא פלא וכי לא היה אברהם
מחמין בכל הכטמות שהכטימו הקדוש
ברוך הוא ואשך לבוי גדול ולהרכות זרעו
כחול היס וכמה וכמה הכטמות שהכטימו
הקדוש ברוך הוא בהיות כי לא איש אל
ויכוב שהוא אמר ולא יעשה חלילה וגדולה
מוזוים לתמוה איך יתכן שדוק גומר
כאברהם יפקיר אשתו הנדקת כשביל
אהבת בפסו ולהשק קמרים מדומים ליתן
עיניו בממוקבמה שאמר למען יטכ לוי וגומר
ומאי חזית לדמא דידך וכו' ואם כן איך
יגהג קלות חלילה כאמנו שרה הנדקת

צרה לדוד

ו אכלה נ' כמסרה וסימ' אני טרם אכלה
לדבר אל לבי . חגי אכלה כס .
ועיני אלמנה אכלה . לפי שהיה ליעזר מנחם
במשים קסם קסמים קלקל בחיזים ז' ש חגי
אכלה כס . ולפי שכתבול רנה לעכב
והמיתו י' וכפתיורה אשתו שכלה ובלמודה
ז' ועיני אלמנה אכלה :

ז אנכי מת' במסר' וסי' נבי משה ונבי
דוד ונבי יוסף כת' הארו בקבלת
שבת נו' ל' בזמן המנחה מתו ב' בדיקי יסודי
עולם משה דוד יוסף כמבואר כס' פר' ויחי
ובכמה מקומות ולכבודם מקדשים על היין
פ' ש' ויין למרי נפש ובשבת אין הספד ח' ורק
כזה מתעוררים כל ירדת י' בלבם ומקבלים
תנחומים מירי שבת בשבת כי הם היו מממד
עינינו וזה ר' ת' שלמה מדי' והמבין יבין סוד
נ' נרקתך שאומרים במנחה בשבת שכל אח'
מורה על אח' מהם עכ' ל' וזה שרמו במסרה
באלו"ו פ' עמים אנכי מת' לפי שאנכי הוא
השכינה שוד שבת המלכה לרמוז שאלו"ו מתו
במנחה בשבת' והמבין יבין שאותיות אנכי
הם אותיות מנחה באלפא ביתות :

ח כ' כמסרה וסי' ויהי אם כן הכו'
הרשע' כן גילה היה וכן גילה
אחד ע"ד . שאח' במסכת ע"ז פ'ק אלו הן
הלוקין כתי' רק אתכם ירעתי מכל משפחות
אדם על כן אפקוד עליכם את כל עונותיכם
מאן דאית ליה סיסויא ברחמי מסיק ליה וכו'
א' ל' אמשול לך משל למ' הד' לאר' שנוטה בשף
כמי אדם אחד אוהבו ואל' שנואו אוהבו כפרע
ממנו מעט מעט שוכחו כפר' ממנו כבת אח'
עכ' ל' זס' ו' ולך י' הסחר כי את' ת' שלם לאיש
כמעשיהו לפי שאח' ל' כמס' שבת פר' האורג

רואה השקף עלי' הוא מצד היצירה' ר' שהוא
מת' אזה תמיד לדבר איסו' כאשר אני אחותך
אמורה לך לכן דבר נא אל לבי וגי' ויתירנה
לך ואל' כשאיה לך חתיכה דהיתרא תנח
נפאך מפתורי שלי יצ' ר' כדי שלא יעש' ככלה
כזאת כישל' : ע' פ' הדברים הללו יהיה
ביאור המסרה כאל' ומרו אמרי כאל' אחותי את
ואל' תאמר שכוונת אברהם היה להפקיר
אשתו הנדקת חלילה עז' אל' אמור למכמה
ונומר ל' אין כוונתי באמיר' אחותי את בדי
סיקמו אותך ולא יתרגמו רק כוונתי הו' לדבר
הכמה ומה שאני מצוה עליך אמרי נא ונמ'
אמירה זו למכמה ולרמאות' ישכב כי כוונתי
כזה להשקיש היצירה' שלא יטית' אותם
כהיותך חתיכה דהיתרא' כמנח' שהאמירה
זאת הוא למכמה ולרמאות' :

ה אעבור נ' כמסרה וסימן ותאמר לא'
אעבור : אעבור : אעבור יחד אנכי עד אעבור . לפי שירוע
שמה הוסיפה הנביעה כדי לעשות נדר
לאיש ורא' דאורייתא' כדי שלא תבוא הנחש
לה סיתה בנוף עבירה ענמה שהוא אכילת
הפרי רק כנביעה וכאמת כל המוסיק גורע
ואלדכא ע' הנדר היה לו שתחון פה להסית
בנוף עבירה ענמה בדחיפתה שאמרה לה
כשם שאיך מת' כנביעה וכו' זה היה כוונת
המסרה באומרנו ותאמר לא אעבור ל' חוה
אמרה לעשות איהו' ת' זכולה כדי שלא
לעבור נזו' של הק' כה לכן הוסיפה הנדר
לנוף העבירה שהוא הנביעה ז' א' אורה נדר
ולא אעבור ולא הוסיף לה' ת' חבולותה רק
יחד אנכי עד אעבור יחד דייקא העבירה
והנדר לפי שעי' הנדר היתה' וכשלת בנוף
העבירה ענמה :

אלא הו' הדבר אשר דברנו שאם יפרע ממנו
 כבת אחת יקשה ויכביד עליו משאו לטוב
 מכות גדולות ומראות לכן לטובתו של הנדיק
 נפרע ממנו תכף בעבור עביר קטן כשהוא
 עדיין כמות השערה ואינו ממתין להם עד
 שיעבור עבירות הרבה והיו בעבות העגלה
 חטאו שהיו חמייס בדקן ולרשעי להפך כמ"ס
 ע"ו והיה כוונת המפרע באומרו כן
 הכות הרשע ר"ל פונס הרשעים אינו בעונס
 הנדיקים לפי שעונש הנדיק הוא מעט מעט
 אפוקי עונש הרשעים הוא בבת אחת ו' א'
 ל בן לילה והיה וכן לילה אחד
 ט בעמל שלשה במסר וסיון ותקצר
 נפשו בעמל ישראל בעמל
 אמו אימנו ויבטע בעמל לכה המסר' הואת
 בא לתרץ מה שפיר' רש"י ותקצר נפשו בעמל
 ישראל פי' באלה שהטורח בא עליו ואין לעתו
 רחמה לקבל אותו לדבר וכו' ובא המסר' לפ'
 שפירושו של רש"י אינו שייך לענין הק' בה שהרי
 כתיב אם רשע מה תפעל לו וכו' א"ס כן יקשה
 הדי' ויבטעו תקצור בחטא האדם חלילה לכן
 בא לפ' באמ' אין חוס פנס ועמל ויביע מביע
 להק' כה חלילה בחטא האדם ו' א' בעמל אמו
 אימנו ומ"ס התורה ותקצר נפשו מנו' פירושו
 הוא ע"ד שפרש"י בפ' נבחים כ"א יעשן אף י'
 נ"פ' הק' בה משמע אין כפי' דרך בני אדם
 וכו' כך מ"ס התורה ותקצר נפשו וכו' הו' לשכר
 את האוזן ודבר כל' כ"א א"ד כ"ד שיבטע האד'
 ויתן אל לבו כמ"ס שפנס להק' בה בחטאת
 והטריח עליו עד מאוד כדי שיתחרטט ויעשה
 תשובה ז' ויבטע בעמל לבסר ר"ל להכניע לב
 האד' להחרידו בטובל העמל והעבירו שבידו
 כדי ליעזות תחינה שלימה לכפרת עונותיו
 י בקרקע ב' כ"ס ופ"ו א"ס יסתר ממנו
 עיניו בקנק' הים ומן העפר אשר

יהיה

כך דרכו של יתרו היום אומר לו עשה כך
 ומחר או לו עשה כך עד שאומר לו לך עכוד
 ע' וכו' ו' א' ולך י' המסר כוה שאתה משלם
 לח"ט על מעשה העבירות כמעשהו דייקא
 ר' לבנו מעט עבירות לא באים כבת אחת
 רק מעט מעט כך פונס האד' אינו בא כבת
 אחת רק מעט מעט כדי שיכול לסבול עונשי
 העבירו והוא חס' גדול שהק' כה עונס לאדם
 בבר פרשנו כפ' אהבת השם שהוא כוונת
 הכתוב באומרו א' תזכור לנו עונות
 ראשונים וכו' לפי שידוע שחטא נקרא חובה
 זה שאנו אומרים להק' כה אל תזכור וגומר
 להתגבל עלינו עונות ראשונים ואחרונים
 להפ' ממנו כבת אחת כי לזכור מאד וידוע
 שהלכה שהיו עמי אינו יכול' זלם למלכה חוב
 גדול כבת אחת רק מעט מעט ומאחר שחמו
 עניים ודלים יקשה עליהם הפדעון גדול כבת
 אחת רק מהר יקדמונו וכו' ר"ל מהר להפדע
 ממנו עונש העבירות תכף אחר עשיית
 העבירה מעט מעט להיות רחמים בדקן ולא
 יתגבלו לצרף כל תלום העבירו כבת אחת
 וזו כוונ' הכתוב באומרו תנה עון על עונ'
 ולא יבואו כבדקתך דוד התגבל לקב"ה
 שלא יפרע מן הרשעי מעט מעט תכף אחר
 מעט עבירו רק ומתן להם חק' כה עד שיכירו
 עון על עון והיו כולם זכורים ועומדים כדי
 להפדע מהם כבת אחת אחר כך אמר ואל
 יבואו כבדקתך ר"ל בעשיית נדקות של
 הרשעי לא ימתין להם השכר לפע' כ' רק ישלם
 להם שכר' בעה' ואל יבואו בחלק' של דייקי'
 משכר מעשה הטובים וכו' ופ"ו להם לפע"ב
 ז' שאל יבואו כבדקתך דייקא'
 חוה שרמזו רז' כמתק דבריה וסביביו נאפ'ר'
 מאוד הק' כה מדקק עם הנדיקי' כמות
 השערה והו' שלא יביא בארע' ויגורל בשמי
 שאלמה יגרע נפש הנדיק משא' בני אדם

צדקה לדרך

ויהי בקרקע המשכן רוחו למ'ס חזל אדם
 עובר עבירה כסתר כפרעין ממנו כגלוי אש
 אם יסתרו ונו בתמיה וכי אשפר סיהיו כסתרי
 גוארם מנכד עימי הלא כל מה שאדם
 יורה בסתר כפרעים ממנו כגלוי
 ע' מ' סוטה סיה' עשתה כסתרו ע'
 המים המאריים ונכתה בטנה ונו ויבא
 העגל ה' זה ממלא מעשה סוטה הוא ראה
 לזה ז' ומן העפ' אש' יהיה בקרקע המשכן
 עור כ' לרמוז מ'ס חזל אש' אש' ונו
 ללמדך שמישלת כפתי כאש' מלחמ' שלמעלה
 ואישה שלמטה זה שרמו' באמרו אש' יסתר
 מנכד עיני דהיינו שמועלת גם כהקב"ה'
 ורמוז' מ'ס אלזעל און בה כטומאה אפל
 יש עדים לסתירה וכל זה להסתחייב כדן
 אדם להסקות מ'ס המארי' לאפקוי' לה'ת מ'י
 כדן שמים אינו נריך אפי' עידי סתיר' ז'ס
 הקב"ה אש' יסתר מנכד עימ' ר' לענין דין
 שמים אינו נריך עידי סתירה ומכ"ס עידי
 טומאה:

וא גבורך

ג' כמסרה וסימן הנה
 אנכי טונף את כל גבורך
 כנפרדעים והנה אגמנו בקדש עיר קנה
 גבו'ך יתי יהיו לך בכל גבורך ע'ד שפי' בעל
 הסוקוני אל תאמר מאחר שלא זכור כפירש
 בתורה שלא היו נפרדעים בישראל שאל
 תאמר גם בישראל היו הנפרדעים ע'אל
 שאין הדבר כן רק הנה אנפי טונף את כל
 גבו'ך ולא גבו'ל ישראל ע'כ' אש' כמסרה והנה
 אנחנו בקדש ונו' דייקא ר' ל' במקום קרו' שלא
 היו הנפרדעים יכולים לשלוטם אש' כ'
 אמר ותיס יהיו לך בכל גבו'ך ע'ד ספירם
 מאחר שישאל הם כוית שאינו מתקבל כאילן
 אש' כ' ישראל הם אומה נקיייה וכדירה מכל

פסולת ולא נטמעולכין האומות כמס'ה
 בניך כשתי לי ותיס ונו' לכן הפלה הקב"ה
 נ' כ' ביץ ישראל לבין א'ה' ואש' שר מ'ס והנה
 אנחנו בקדש ונו' רוחו שלא נטמעולכין הנזים
 יב גבורך ב' כמסרה וסיו' כל גבו'ך
 לאכני הפנ' השם גבו'ך שלו'
 ע'ד ששמשתי שהשכטים היו להם יב אכנים
 טובות ופל כל גבו'ל של איזה שכט היו גדלין
 אותן אכנים טובות של אכן טוב שלו' ע'
 זה היה ניכר עד היכן מגיע כל גבו'ל וגבו'ל
 של איתו שכט ז'ס וכל גבו'ך לאכני הפנ'
 דהיינו כל שכט ושכט היו אכנים הטובות
 שלו' גדלים בגבולו וכו' הש"ס גבו'ך שלום
 ע'י זה היה שלום בין השכטים שאין אחד
 וכול לערער על גבו'ל חרימו כו' אכני ביתו
 הן מעידין:

ובעין זה ל' מ'ס' בפר' ארז' כפסקוק
 וירא פועה כי היתה הרוח והכבד
 את לבו ע'ד מדרש רבה פרשת רז' אמרו
 המכות שהביא הקב"ה על המצריים גם
 להם בעשו שלום בניהם כיצד היה מהלות
 בין כוש ובין בני המצרי' המצרי' אומר'ס ע'כ'
 תחמינו וכני כוש א' ע'כ' תחמינו כיון שפאו
 הנפרדעי' עשו שלו' ביניהם וכו' נמצ' שאשפר
 למו' שפרע היה עכסו מרויח תחוב ע'י מכו'
 הנפרדעים מה' שלא היה בידו החילה
 כשהתפסקו עמו בני כוש ואש' ויר' פרע ה'
 כי היתה הרוחה דייקא ר' ל' דלמלא ר'כ' היה
 לו איזה הפסד בדבר הנדרגוע לא היה
 מכביד את לבו מכאן ואילך אבל עכסו
 פראה שהמכה היה לרווח שהרויח חלקת
 הסדה שפרעו עלינו כוש א'כ' הנפרדע
 היתה לטובתו ולהנחתו לכן גביד את לבו

ואף אם נאמר להפך מהנפרדע גרם רווח
לכמה כנס שרווח גבולם מ' פרעה הרווח
כזה שהיה לו מנוחה מן המחלוקת גסוה היה
לו לרווח לכן הכבוד בו :

יג. **בכמה** כי במסרה וסי' כי שוקד
אמי על דברי לעשותו

וחזר על דברי י' ע' ד הנמ' במסכת סנהדרין
פרק א' דיני ממונת ו' אמר רב חסדא אמר
מי עובדא וכו' דרש מרי ברמר מאי דכתוב
וישקוד י' על הרעה ויביאם עלנו כי שוקד
י' אל קומו מסיס לדוקי' וי' שקוד על הרעה
וכו' אם כי שוקד אמי על דברי להקדים הרעה
קודם זמנו כונתי לטובה תאמר שאמי דואב
וחודר על דברי שלא תתקיים אבד תאבדון
ובומר לכן אמי שוקד על דברי להקדים הרעה
ו' כי שוקד י' אל קומו :

הקשה

כי במסרה וסי' ואת
הדבר הקס' י' יביאון
אלך י' ואת ערפך הקשה כ' מ' סי' י' אם
הנכרכו הדיינים לשאול דבר מכ' גדול
כותבן ושולחין וכו' וכס' י' י' י' י' י' י' י' י' י' י'
לדין אחד רך ו' ו' קשה עד שלא תשמע
דכ' ריהם ראשי לומר להם איני מוקד לכם
שא' י' תחייב הקשה וכמנא רודף אחר הדיין
וכו'
כמו שהדיינים שאינם מומחים יסלקו את
עמך ען הדין ויביחו אותו לכ' גדול כך
סבי' בעלי דינים אחד רך ואחר קשה גם כן
יכול הדין לסלק את עצמו מן הדין ויביחו
לכ' גדול וטעמו שא' י' תחייב הקשה וכו'
ממילא מ' את הדבר הקשה רוחו לדיינים
שאינם מומחים וטעמו ואת ערפך הקס' י'
רוחו לכ' דין קשה :

עו חלוד - כי במסרה וסי' כל הכן הילוד
היאורה תשלכנו . גם הכן

הילוד לך ע' ד מרדכי רבה פרשת שמו' פרשה
א' וינו פרעה לכל עמו אמר רבינו בר
חייבא אף על עמו בור ולמה עשה כן
אסטרונון אומרים לובאל ה' י' י' י' י' י'
כתעברה גמנו אמו ואין אנו יודעים ה'
ישראל הוא או מזריה הוא באותה שעה
כינס פרעה כל המזריי' ואמר להם השאלני
לי את בניכם . ט' מדשים שאשליכם ליאור
ה' כל הפך הילוד וני' כל הכן של ישראל
אין כתיב כאן אלא כל הכן הילוד בין יהודי
בין מזרי ע' כ' על זה אמר כל הכן הילוד
היאורה תשלכנו ולא דוקא כן של ישראל
כי גם הפך הילוד לך דוקא ר' ל' למזריים
עמו ש' פרעה ג' היאורה תשלכנו :

עו החמוד - כי במסרה וסי' על כל דבר
פשע על שור ועל החמוד .

עניו רוב על החמוד . ע' ד תנן פ' המפקד
ו' ל' עניו שם הפקדו' אבל אחד זה ק' וזה
ר' זה אומר שלי מאתים וזה אומר שלי מאת'
נותן לום מנה ולזה מנה . והשאר יהא מונח
עד שיביא אליהו אמר י' י' א' כ' מה הפסול
הרמאי אלא הכל יהא מונח עד שיביא
אליהו וכו' ולפי' מדרשו חכמו ו' ל' הפסוק
אשר יאמר ביה' זה מירי' כבודה במקנת
הטענה ישכע ע' כ' בא המסרה לרמו דוקא
כבודה במקנת ישכע . אבל אם
מודה בכל הפקדון רק שאינו יודע למי מנה
ולמי מאתים יהא הכל מונח עד שיביא אליה
ו' ש' עמי ורוב על החמוד :

על ע' ד שא' ל' שלא ואמר הדיין עמי הוא
זה

כלום שלא תאמר מיבאל היה מותח בדמות
 של רוקיע ובבריאל בנפוגו והקב"ה ממדד
 באמצעותו חלף אכזבי"ה עושה כל נוסח
 שמים לבדו ורקע הארץ מאתימי אתי בתיב
 עב' לזה יהיה כוננת המסרה באומרו את"ה
 הנכ"ת כל גבולות אר' וסמה תאמ' שמיכס
 ובבריאל היו מסייעי' עמו עזא שאין הדבר
 כן שהרי בשעת הבריאה עדיין לא נבראו
 המלאכים עד יום שמי רק הקב"ה היה לבדו
 בעולם א"ס הנכ"ת לבדנה דהיינו הקב"ה היה
 לבדו בעולם בלא מלאכים כמ"ם מו' אתי זה
 ראיה שאתה דייקא לבדך הנכ"ת כל גבולות
 ארץ בלא סיועת המלאכי ועד' שאמרו
 בוזהר פרשת ויקהל עמוד ש"ס י"ט מחינות
 בין הרקיע הנרקע על ארץ העמים ובין
 רקיע שעל איור א"י הא' קרא' גבולין ואחר
 קרא' מגדי וכו' הנה עיניך הריאוי בארונות
 ש"ס רקיעין המכבילות בין כל הרץ לארץ
 מ' ארונות ואין שום אחד מהם יגול לכנס
 תוך גבול של חבירו אלא אחר שניתן להם
 רשות לשלוט זה על זה או שר אחד נכנס
 בתוך גבולו של חבירו וכו' אמנם שמי המחיוב'
 אין להם רשות לכנס שם כי הוא מקו' קדוש
 וכו' זה שרמו באומרו את' הנכ"ת כל גבולות
 ארץ הן אותן גבולות של השמים מ' ארונות
 אח' כ' אחר הנכ"ת לכדנ"ה הן אותן שתי
 מחינות של הקב"ה שאין רשות לשום שר
 לילך שם.

ה' הלוך ד' במסרה וסי' הנו' ד' וסובי' הלוך
 וחמרי' הלוך וכסוע' הלוך ונדל'
 בפרק חלקת שובה נזחית השיבו עורב לנח
 אמור לו רכך סוגאני מן הטעורה שבעה ומן
 העמאים פגום ואת' שנאתני שאתה מניח
 ממין

זה והעשיר מחוייב לפרנסו וליתן לו חמור
 לרכוב ועבד לרוץ לפניו וכו' לכן אסרה הדין
 כנגדו וכו' עזא אשר ירשעו אתו אלקים
 וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' על החמור של
 המפקיד אל' ת' אחר מאחר שהעשיר חייב
 ליתן לו חמור לרכוב עליו אטע הדין כנגדו
 אסור לעשות כן וחייב להחזירו לפי שאין
 דחמים כדון.

ה' המשה ב' במסרה וסי' חוקי ישראל
 וישכ' על המטה והמן נופל על
 המטה רומו למ"ס זל ולאום מלאום ואמן
 כסוה קס והנופל א"ס ויתחוק וכו' רנה לומר
 בשמת חוקים ישראל או והמ' דהוא כן כנו
 של עשו נופל.

יח הפר ב' במסרה וסי' את ברית הפר
 ואת מצותי הפר רומו למ"ס זל
 גדולה מילה שהיא שקולה כנגד כל מצות
 שכתורה וכו'.

יט הראית ב' במסרה וסי' אשר הראית
 בהר אתה הראי לדע' עד' ה'
 פרשת בא פ' ט"ו החודש היה לכנסה אחד
 מד' דברים שאראה הקב"ה למשה באמצעו
 לפי שהיה מתקשה בהן וכו' הראהו מעשה
 המנורה שנאמר וזה מעשה המנורה וכו' א"ס
 אשר הראית בהר הוא מעש' המשכונה המנור'
 אח' כ' בואר הסעם אתה הראית לדע' ת'
 דייקא ר' מאחר שמה' מתקשה במעשה
 המנורה והמשכן הונרך הקב"ה להראות לו
 באמצעו בהר סיני.

כ הצבת ב' וסי' אתה הפכ"ת כל גבולות
 ארץ הנכ"ת לבדנה דאברהם
 במדרש רבה פרשת בראשית סוף פרשה
 ג' זל רבי לנולאני כר נוכראי כסר רבי יצחק
 אומר הכנ מודים שלא נב ראי בני ראשון

כב הקיצו יב' במסדה וסיוח הקיצו

שכורים מתנזרותכם

הקיצו ורננו שוכני עפר במסכת נדה פתק
המפלת תנאי אבא שאול אומר קובר מתים
הייתי והייתי ומהתכל בעצמות של מתים
השמות יין עצמותיו שרופים מוונ עצמותיו
סכוין כראוי עצמותיו משמים וכז' ש
הקיצו שכורים ר"ל הו והורים בשתיית היין
שהרי לאחר מיתתכם יהיה ניכר שתית היין
בעצמותיכם והוא נכס לקלון ולחפיפה ו' ש
הקיצו ורננו שוכני עפר

עוד נ"ל ע' ד
מדרש רבה פרשת שמות וז"ל אמר ר' אחא
מעשה באחד שהיה מוכר את כל כלי ביתו
ושותה בהם יין אמרין כביה לית הדין אבוקן
שכין לן כלום אשקוניה וסכנוניה ואשקוניה
יהכניה כחד בית עלם עברין שפין
בתרע בית עלם שמשין אגרייא כמדונתא
ברקין שפניהן בגו בית עלם ואלוקין מחמי
קלא כמדינתא אתער משנתיה כמה איקא
יהיכה לעיל מן רישא שרי יתיה ויהיבתייה
כפומא כתר ג' וימין אמרין כביה לית אכן
אולינן וימין מאז ההוא אבוקן עבד אולוקן
ואשכחניה והא' אקא יהיב כפומיה אמרין
אוף הכא לא שפך לך בריך הואיל ויהיב לך
לית אכן ידעין מה נעביד לך עבדן כימיהן
תקיע כל חד חד משק ליה חד וימא עב"ל
ע' ד רמיה השמרה באומרו הקיצו שכורים
מתנזרותכם לחזור ולשתות יין כפי
זרע כפי פמ"ל ונא הדבר ואף בעצרה
לא נפק לך בריך זה שאמר הקיצו ורננו
שוכני עפר והוא בית עלם שיהיה לך נס:

והוא הל"ג

ט ט סוף

ממון ה' ואלה ממון שמים אש פנפ כנמר
חמה או שר נכה לא נמנא עולם חסר כריה
אחת וכז' יהיה כוונת המסרה באומרו
הלך ושוב רומ על שליחות העורב דכתי'
בכיה ויבא ויבא ושוב ולא רנה לך כשליחתו
של פה ותפוכה מנחת הית' ל' מאחד
שאני מן המין המועט שמה כנפ בני שר
חמה וכו' נמנא' העולם חסר כריה ז' ש' הלך
וחסר והייתה מענת העורב שמועט הוא
לשלוח מן הטורים שהוא המין המרוכ' וגדול
שכמיסם שנס אש יפנפ בני שר חמה לא חסר
העולם כריה ז' ש' הלך וכפ' ע' מ' שהלך
וגדל ר' ל' גדול ומרובה יותר מן העמאים

ועל דרך הפשט ל' לפי שדוע שכונת
הש"ת היה בשליחות הנפמה
מעשה ל' לע"ה הוא כדו שיהיה הלך וגדול
בתורה ובמעט ז' ש' הלך ונבוע כדו שיהיה
הלך וגדל והוא לא עשה כן רק היה הלך
וחסר ע' עבירות לפי שמכל עבירה שאלה
עושה בעה' נחסר ממנו אבר אחד לכן
איענך ויהי אלקים עמך שקודם שיחזור אל
בית עלמו יעשה תשובה ז' ש' הלך ושוב
לשון תשובה כמ' ש' חסר על פסוק שוכני
כפמ"ו וזר ע"ס

וכינא בזה רמז על ד' כיתות בני אדם האת'
הם נדיקים גמורים ז' ש' הלך וגדל והב'
הם רשעים גמורים ז' ש' הלך וחסר הב'
הם כינויים שלא קמו שום שלימות בעה' ז'
וכאשר באו ויך ז' ש' הלך ונסת' ר' ל' כוונת
כאלעולם ואשרומי הנה והנה כהנה למה
הם ה' הן בעלי תשובה שהם
דולט מדיקוס גמורים ע"א הלך ושוב
גלדיקא :

אינו יודע מאי עו' עבודה שורה הי' אנו
 כדאמר ליה רב לרב כהנא פשום נכילתא
 כסוקא וסקול אנרא ולא תימא כהנא אנא
 ובכרא רבה אנא וילא בני מלתא ביוק שראה
 חוד שמחון תכיב עליו ביותר שמו נביר
 על אזויות וכו' ע"כ ע"ו יהיה כוונת
 המסרה באומרו כי הואיל י' לעשות אתכם
 לו לעם רנה לומר הקדוש ברוך הוא הזכיר
 את ישראל מלעבוד ע' רק להיות לו היוקא
 לעם ולא לע' וז' את הרי לפעמים הותום
 עבודת ט' ו' כמ' מכור עמך לעבודה וזה
 וכו' ז' הואיל הלך אחרינו ע' א' שאין
 הדבר כן שיתירו חו' לעבוד ע' מתוך
 הדחק רק משה ביאר הואיל רנה לומר מרע' ה'
 ביאר דבריו מ' לע' אין פירושו ע' ממש
 רק פירושו הוא עבודה שסוף ורם אלך ואוכ'
 לפי כבודך ומכל מקום עבודת ע' עכ"פ
 אסר לעולם:

דן היסופר ב' במסרה וס' היסופר
 כקבר חסדך היסופר לו
 כי אדבר עד' בספר דרין פרק נגמר דין
 אכעיא להו הספדא יקרא דמי הוא או
 יקרא דשכבי הוא וכו' מטקין תא שמע
 רבי נתן אומר סומן יפה וכו' שמע מינה
 יקרא דשכבי הוא שמע מינה וכו' זה
 פרשו במסרה באומרו היסופר בקבר רנה
 לות ההספר שאנו מספרים על המת כשפת
 קבורתו לא ליקריה דמי הוא אלא ליקריה
 דמיתא הוא זה שאמר היסופר לו דייקא
 רנה לומר למת ולא להס ליקריה דמי
 ורמו בס' על איתן מתים שחי
 מספרים בקברייהם כמו שאמר חכמינו ז'
 במסכת ברכות פרק מי שמתו מעשה
 בחסיד אחד שדיס לן ככית הקברות
 ושמע

דן הואיל ב' במסרה וס' משה ביאר
 הואיל הואיל י' לעשות אתכם לו לעם
 ע"ר פני' האר' כמ' סו' רכי עיקרא
 דרש על כל קוק וקוק וכו' מה שלא כתלה
 לו למרע' ה' וכו' פירושו הוא מרע' ה' קכל
 סודו התורה בע' ולא ממוכא מן הכתובים
 וכו' עיין בלוי' לדרך ע' יהיה כוונת
 המסרה באומרו משה ביאר הואיל ר' ל'
 מרע' ה' ביקש מה' כ' שיבאר לו סודות
 התורה ממקום מובאן מן הכתובים אך
 סו' אמת אין דורשין כמעשה כראשות
 וכמעשה מרכבה וכו' שהי' ד' בכנסו
 לפרדם וכו' אחר קנן וכביעות וכו' ז'
 מה שלא רנה הק' כ' לבלות סודות התורה
 ממקום מובאן מן הכתובים הסיבה הוא
 מאוס הואיל הלך אחרינו ר' לשם יהי
 הסודות בלוי' כתורת משה באר היטב
 אפשר שהדורות אחרונים יגלו למקום מים
 הרעים וכו' ויקננו כנטיעות לאשוקי'
 לעתיד כגון סגולה יכלה הק' כ' את כל
 שאומות ואותנו יעשה לבנו אחד ואז ימלא
 הארץ ריעה את י' כמים לים מכמים
 אז יתבאר סודות התורה באר היטב ז'
 כי הואיל י' לעשות אתכם לו לעם אחד בו
 קדוש ואק' לתושל' כ' נטיעות מאחר
 שכלם הוות ונומר:

עור' ל' על דרך שאמר בכ"כ פר' י'
 נמלין ויסרו שמה ויאמרו לו
 מי הביאך הלום וכו' לאומאם קאתית
 דכתיב ביה ואתה פה עמוד עמרי ועכשו
 תעשה כומר לע' אזר ליה כך מקובלני
 מכית אביאבא לעולם ישכר ארם את
 פגמו לעבודה וזה ולא ינסך לכריות והוא

שמה שמי רוחות שהיו מפריסוכו' למה
 החרת אמר ליה חברתי כואו וכאט
 בעולם וכאט מאחורי הפרגוד וכו' אמר
 לה חברתי הימתי דברים שבנינו וכו' ככר
 בשמו כן החיים וכו' זה שאמר היסופר
 ונומר רצה לומר הלא אמרה לחברתה
 וכו' ראוי שאספר עמך בקבר מחסדי השם
 יתברך שהרי כל מה שאני מספר עמך
 בקבר כבר נשמעו הדברים בין החיים וס'
 שאמר היסופר לו דייקא ורומז על אותו
 חסיד שהיה לו ככית הקברות :

אמר חכמינו ו' כל המתעצל בהספדו
 של תלמיד חכם ראוי לקבורו
 בחיי דקדק לומר בחייו לפי שענין ההספד
 של תלמיד חכם הוא זה שיתבונן האדם על
 על גמול ההעדר והחסרון שמוביע לעולם
 בהעדרו של דיק ביהיותו חי היה מגין על
 אנשי דורו ויהי להם למחסה ולמסתור
 כיום ועם וזכותו היו ניזונין כל העולם
 כמה שאמר חכמינו ז' כל העולם כוון
 בצביל חניפא בני וחינכא וכו' ממילא
 בהעדר הדיק מגיע חסרון לכל העולם
 ולכן ראוי לאדם שישים העדרו על לבו
 ולהספדו בראוי אס כן זה האיש המתעצל
 בהספדו של תלמיד חכם מגלה דעתו שאין
 לו שום חסרון בהעדר הדיק וחושב כדעתו
 כיום לו נס כן לכ כמותו או יותר ממנו
 וכמי שאמר הלא כל העדה כלם קדושים
 ונומר כמנא גיט לו מדתו של קרמ שאמר
 גס כן כי כל העדה ונומר לכו ראוי
 לקבורו בחייו כמו עדת קרמ שירדו חיים
 שאולה ונומר :

על דרך שאמרו חכמינו ז' כמה
 נפשינו בני עלמא דקיימא קמייהו

דח הרבו ב' כמסרה וסי' הרבועני מוהר
 ומתן כגלגל הרבו לפשוט רומז
 למ' שחול' ודיוהב מי גרם להם לעשות העגל
 רכוי זהב שהשפעת להם שאל' וכסף הרביתי
 להם וזהב עשול לכעל ז' ש' מאמר שהרבו לו
 מוהר ומתן והוא העושר לכן כגלגל הרבו
 לפשוט על דרך וישמן ישרון ויבשט :

ד' חורר ג' כמסר וסי' הורד אל המים
 באף עמיס הורר הורר
 עדיק מעליך ע'ד שאמר ב' מדרש רכס
 פרשת נשא ובמסכ' כדרי' פרק א' וכו' ירושלמי
 פ' ק' דטור ו' ל' שמעון הנריק אמר פעם אח'
 עלה אלי אחד מן הדרוס וראיתיו ארעוק
 עסיפה עינים וטוב רואי וקווצותיו
 מסודרות תלי תלים אמרת לו מה ראית
 להשחית את השער הנאה הזה נס לי
 רבי רועה הייתי בעירי והלכתי למלאות
 את הכיכוב מן המעיין
 ט ב וראיתי

צדה לדרך

מלחמה אבות מצד החסד רק ציון מדליים
כפועל ולא כחית וכו' והוא כבוד :

דך חרד ב' במהרה וס' ויוסף הורד
הורד שאל . בא לרמוח

מ'ס הארץ כל כוונותיו מכוונת ה' ק' כה
היה להוריד את ישראל למצרים כדי להביא
מסס הניצונות שבעלו ליד הקליפות בהטח
אדם הראשון וכתב שם סוכו סוד וזכר את
עמו לחירות עולם שלא נשאר במצרים שום
סוד כיצד אחד רק כולם ינאו השם בסוד
ויכלו את מצרים כמזלה שאין בה דגים
וסודו ידוע זה שאמר ויוסף הורד למצרים
כוונת הקדוש ברוך הוא להבי' מסס הניצונות
המקשים כתהום זה שאמ' הורד שאל כבוד
מוריד שאלו ועל :

דש ויסע ב' במהרה וס' ויסע משה
את ישראל . ויסע כלאן

עמו . על דרך שאמרו במדר' רבה שמות
פרשה ב' וז' אמרו רבותינו כשהיה משה
רבינו עליו השלום רועה צאנו של יתרו
במדבר ברח ממנו ורץ אחריו עד שהביעו
למסוח כיון שהביע למסוח כודמנה לו כביצה
של מים ועמד הצדי לשנות כיון שהביע
משה אצלו אמר אנו לא הייתי יודע שרץ
היית מפני צמא עיף אתה הרבינו על
כתיפוחיה מהלך אמר הקדוש ברוך הוא
ישלך רחמים לפהו צאנו של כשר ודס כך
חיך אתה תרעה צאנו ישראל היו ומשה
היה רועה ע"כ וזה כוונת החסד באומרו
ויסע משה את ישראל להיות רועה ישראל
השיבה שוכה לזה הוא שהקדוש ברוך הוא
אמר מאחר שיש לך רחמים לנהיב צאנו של
כשר ודס תרעה גם כן צאמי ישראל זה
שאמר ויסע כלאן עמו :

ואני

בזאת את הכוונה שלי פתוף המים זמנו
יגרי עמי ויקם לאבדתי מן העולם חמרתו לו
דפס מה אתה עתה פדכר שאינו שלך
אל עשר של רעה ותלמה הוא עלי להקדישך
לסס שמים ולגלך לשמים והרכבתי את
את ראשי ונסקתי . וא"ל כמותך ירכו
עשירי רכון המקום בישראל עליך אמר
הכתוב להזיר ליע"כ . על זה רמזה
המסרה באומרו הורד אל המים רומז להסוח
רועה לחיו אמוכע שלו במים וראה שיכרו
פחו עליו ויקם לעוררו מן העולם זה
שאמר באף פעמים הנרד הוא אף וזמנה הוא
השטן הו' כי בר הרע מוד שקל למוייה לגלחן
לשמים זה שאמר הורד עליך מעליך :

דך הורך ב' במהרה וס' הורך תמים
ופועל בק . רוחו הולך ולא

ישוב . ע"ד שכתב האר"ל כל מי שלא קיים
אפילו מנה אחת מכל התרוב מנות נרץ
לכוא לידו בלגול ולקיים אותה מנה שלא
קיים בלגול ראשון כו' ע"א הבורך
תמים דייקא דהיינו שהולך לעולם הבא
מושלים מכל מנות שבתורה ולא נחסר ממנו
אפילו מנה אח' מתרוב מנות או רוחו הולך
לעולם הבא ולא ינטרך לשוכ בלגול לע"הו :
ע"ל על דרך שהזכרנו כמה פעמים בעמין
שהטמיה כח לעולם הזה כדי להמת
חיובע כפו מצד הדין ולא מצד החסד כמו
שהיית טוון קוד' בואתה לעולם הזה מאכיל'
שמן עם המלאכים מצד החסד ואז לא תהיה
כהית וכו' ע"א אדם שהולך
בתמים בעול הזה ופועל נדק דהיינו שעושה
מלאכתו כפועל שעושה מלאכ' אכל בעל הכי'
אז יהיה בטות כשרוחו הולך לעולם הבא
לא ינטרך לשוכ למקומו הראשון להיות טוון

צדה לדרך

כא לפרט מה שאמר אימלך וכוונת
 איוה הוכחה היתה סרה גריכה ע"א
 ולשרה בן ממילא יאמרו לבי הו' מאכילך
 כתעברה שרה לכן היתה גריכה הוכחה
 זו של אלף בסף כמו שפירס רמ"א
 מה כפרטה :

לר וקבצו ב' במפרהוסי ויקבצו את
 כלערה ויקבצו את כל
 אכל אמר חכמינו ז"ל במסכת גיטין
 פרק המזקן פתח אילך ואמר מעשה
 ועמדו ארבעים מודיות כדינר כחצר השער
 מודיא אחת וברקו ומנאו אב וכנו שכלו על
 נערה מאורסה כיום כפורים והכיאות לבית
 דין וסקלים וחור השער למקומו ע"כ זה
 שאמר ויקבצו את כל נערה להוהירם על
 הזנות ולהשגיח עליהם או ויקבצו את כל
 אכל דהיינו שחזור השער למקומו ובה
 לרמזו גם כן שבמסכת הרעבון אסור בתשמיש
 המטה זה שאמר בש"קבצו את כל אכל
 או ויקבצו את כל נערה ומותר בתשמיש
 המטה :

גם כא לרמזו מ"ט התרגום
 אחרונות מנא שית מאה אחמיתון
 דכסף כו' והוא אחד מ' אבות של יוסף זה
 שאמר ויקבצו את כל נערה הוא עשורו של
 אחרונות ויקבצו את כל אכל הוא אוננו
 של יוסף :

לה וחורה ב' במפרהוסי וסיקין וחורף
 אתה יברתם קין
 וחורף לא יביתו על דרך הנמחה
 במסכת כתובות פרק אלו נערוה ובה
 במסכת ברכות הכל כ"ד שנים חוץ מנינים
 ופסחים ג' א"א ט"ס ועמים בדרך עקש שומר
 נפשו וירחק מהס ע"כ :

ע"א

ה ואני אחז ב' במפרהוסי ואני אתן
 את שכרך ואני
 אתן את פני המסרה הזאת כא לכתל
 דעת האפקורוסים המאמינים כשתי רשות
 אחד פועל טוב ואחד פועל רע כשדעתם
 המזויפת כי מפי העליון לא תבא הרעות
 והטוב על כן מילא לבס רע להאמין
 כשתי רשות על זה בא המסרה להכריע
 שאין הדבר בדבריהם כי מפי עליון לא תבא
 הרעות והטוב פירם מנד הנותן רק מנד
 המקבל וכו' זה שאמר אי אתן את פני
 לענוש את הרשעים לעשות עמהם רע מנד
 המקבל ובה אי אי הוא ליתן שכר טוב
 לנדיקים זה שאמר ואני אתן את שכרך
 ומוגלסכרמות :

לא וערך ב' במפרהוסי וטך לנביר
 וטך אלקיס כא לרמזו מה
 שאמר חכמינו ז"ל אפילו ריש גברותא
 משמיא חוקמי זה שאמר וטך לנביר וטך
 אלקיס ואפשר שזה רמז הכתוב כאומרו
 שופטים ושופרים תתן לך וגומר אשר יל
 אלקיך שתתן לך רבה לומר אותן ששמיא
 חוקמי ולא הממונים בשביל כסף חשב ומקרי
 אלקי כסף :

לב ומשנה ב' וסי' ומסנה בסף ומסנה
 שברון כא לרמזו מה
 שאמר חכמינו ז"ל מרכה נכסים מרכה
 דאנה זה שאמר כל מי שהוא להישו אחר
 מסנה כסף להרבות נכסים חזמסנה
 שברון לכוני לפי שאין אדם מת
 ומנו תאותו כידו :

לב ולשרה ב' במפרהוסי ולשרה אמר
 הנה נתתי אלף כסף לא חיק
 וגומר ומכחת ולשרה בן המסרה הזאת

לפי הכנים האוכלים אם וליוסף אמר מכיר
 וליוסף ילד שני בנים . עוד נלפי המדרש
 חיי שרה למה היה רכקה עקרה כדי שלא
 יאזר לכן ברכותינו עשתה פירות וכו'
 ואפשר לומר שזה שאמרו בני לכן אחותי
 את היי ללפי רככה לפוס ריהט' תוכת את
 הוא מיותר אלא הענין הוא לפי פירוש חז"ל
 כנצמיה אי נדיק אורעגם בני לכן ידעו
 כעצמן שהם רשעים ורוב בנים אחר אחי
 האם לכן אמרו מאחר פירעמו רשעינו כי
 פשענו לכן אמן מבקשים מיל' יתברך אעפ"י
 שדרך העולם מדוב בנים הולכים אחר אחי
 האם אעפ"י כן בקשתינו הוא שאותן הכנים
 שינאו ממעי' לא ימשכו אחרינו רק אחותינו
 א'ת דייקא מדד עצמתך יהיה לאלפי רככה
 להיות למשפחה כפמי עצמה וממן יתחיל
 היוחסן שהיו הכנים נמשכים אחרך ולא
 אחר אחי האם: על ע"ד שאמרו במדר'
 בענין עדה וזלה וכו' לכן היה לכן דואג
 מאחר שדור המכול רבילים ליקח שתי נשים
 אחת ליופי ואחת לבנים שמה יחמק יעשה
 במעשיהם ויקח אשה אחרת לבנים ויחמק
 רכקה יופי להסקותה כוס של עקרין א'
 את היי ללפי רככא א'ת דייקא ר' לנס
 אב ימלא לב יחמק לנשא אשה אחרת מ'מ
 כל הכנים לא יתנו אלא ממך ו' א'ת דיוקא
 היי ללפי רככה . והנה כוננת המסרה
 באמרו מאחר שארנו של יוסף הוא מכורך
 מברכת י' ולא מברכת העמים לכן לא
 הוצרך להיות עקר רק וליוסף ילד וכו' ואין
 לחוש כדי שלא יאמר לכן ברכות יש עשתה
 פירות וכו' . וע' ד שפרש' בפסוק וליוסף

ילד שני בנים כמדת

עו' א אעפ"י שקין וחורף אתה יכרתם אף
 על פי כן אין בידך לפנותם רק קין וחורף
 ל' א' אבות ולעולם להשתנו מטבע הכרואה
 מלחה ושומר בפסו ירחק מהם :
 לו ויבלא ב'וסי' וכלא העם מהביא .
 וכלא הגשם מן השמים .
 דומ' מ'ם הכתוב כשיאים ורוב ונשם אין
 איש מתהלל כמותת שקר ו'ם מאחר שכלי
 העם מהביא לזדקה לכן כלל הגשם מן
 השמים :

לו וישבור ב'וסי' וישכות המן . וישכות
 העם ביום השביעי . ע"ד
 שאחז"ל ההולך במדבר וסוכב יום השבת
 מוכה פשה ימים מיום שבתן אל לבו שכתנו
 וסוכת וכו' לאפוקי בזמן שירד המן אין כאן
 סכמה שהרי השבת מיצר על ידו המן שלא
 ירד בשבת ע"זא וישכות המן ר"ל בזמן
 ששבת ופת בטל המן מליד משמי' או וישבתו
 העם ביום השביעי דהיינו מיום שבתן אל
 לבו שכתנו ולא ביום השבת דוקא לאפוקי
 בזמן שירד המן אז א'א שמשכת ווס שכת
 ואז לא שכתו העם ביום השביעי מיום שבתן
 אל לבו שכתנו רק כל העולם שוכתים ביום
 שכת קודם ממש משעת ימי בראשית לפי
 פיש סימן כידידת המן וא'א שמתכת הם
 שבת עולם .

לח וליוסף ב' במסרה וסימן וליוסף אח'
 מבורכת י' ארנו . וליוסף
 ילד שני בנים . ע"ד וי' בידך את בית עובד
 אדום הנתיב כמה ברכו בכנים עו' א וליוסף
 אחר מבורכת י' וכו' אח' כ מפרש כמה
 ברכו עו' א וליוסף ילד וכו' ר' ל ברכו בכנים :
 ורומז ו'כ מה שפי' כתרנוס בפסוק ברכות
 המוכה רבו אוכלים היינו ברכ' הבית מרוכה

צדה לדרך

כפא אפילו כח אנאטי' מהם לא פהיא כדאי
אלא שפפה הק"ה שמה עתיד לעמוד
מזמו שנאמר בשבס זה משה מושכניה דדין
כמושכנא דדין כו':

עוד אמר שם פר' ג' נדקתך כהררי אל
ונו' רכישי מעל ורכי עקיבה רי אומר
כוכות הדקיקים שקבלו את התורה שנתנה
מהררי אל אתה עושה עמהם נדקה בהררי
אל עכ"ל זה יהיה ביאור המורה באומרו
ולדבר אלקיים אל נח בי אל התוכה ונו' אל
מן התוכה ונו' ונינו' מדור המכול אחר כך
כא לפרש באיזה זכות זכה נח שנינו' מדור
המכול עו' אל ולדבר אלקיים אל משה ר' ג'
כוכות משה סיבא ומונו' לכן נינו' מדו' המכול
זה' כוכות התורה עו' אל ולדבר אלקיים את
כ' הדברים הוא עשרת הדברות שהיא זכות
התורה לכן נינו' :

מ ולרבקה ב' כמסרה וסי' את היין מור'
רוח לנחוק ולרבקה ה' ולרבקה ה'
אח ושינו' לכן - כא לרמוז שאל תתמה על
פני הדקיקים הללו מפני מה נענשו סיבא
מהם בן רשע כזה שהיה מורת רוח לאביו
ולאמו עו' אל הענין הוא מאחר שהיה לרבקה
אח רשע ושמו לכן רויב כימס אחר אחי
האם מהם הנד' יבא מהם עמו הרשע שהיה
מורת רוחונו' :

מא ויג' ב' כמסרה וסי' ויג' את האבן .
ויג' בכבודי רוחו למ' ש חו' ל כיין
שנתמכה אדם פרכס על הנכור אסור לי
לפשות מלאכה כפינו' ג' ויג' את האבן
ר' אל אדם חשוב כיעקב שגולג את האבן ויח' י'
לפי כבודו או ויג' בכבודו ר' בכבודו מתגלגל
ממנו' ופי' אל ויג' לכבודו הוא ב' ל' שין
ג' ליה' ע' ל' ע' שכתבו חכמי

פטרס תבא שנת הרפכ מכלן שכשעת'
הרעבון אסור בתשמיש המטה' עו' א'
וליוסף אחר מוכרת י' ונו' ר' ל' את' שנתכרך
ארנו כשוכע וכרכה מכל טוב שכעולם אז
וליוסף ילד שני בנים לאבוקי בשנת הרעבון
אסור בתשמיש המטה' :

וכבר פרטנו ע' ברוך תהיה מכל העמים
ואפ' כן לא יהיה כך עקל ועקרה ואין
לחוש שמא יאמרו כרכותינו עושה פירות
וכו' :

לא הרבר אל' קים ב' דפמיטי וסימן
ולדבר אלקיים אל נח . וידבר
אלקיים את כל הדברים . וידבר אלקיים אל
משה . ע' הויכוח שהיה לנח עם
משה שאמר אני גדול מתך שנגלתי מדור
המכול אחר לו משה ר' ג' מתעלתו ויותר
מתך את' הגלית את עמך ולא את בני דורך
ואת הגליתו את עצמי ואת בני דורי שנאמר
וינחם יי' על הרעה אשר דבר לעשות לעמו
ע"כ זה כוננת המורה באימרו ולדבר אלקיים
אל נח כזה סיכר שלמד נח תורה וידע להפרי'
הכהמות הטמאים מן הטעויות לכן רנה
נח שמתן תורה תהיה ב' ע' על ידו ו' ולדבר
אלקיים את כל הדברים והוא מתן תורה
ותשובת משה היה אתה הגלית וכו' זה ע' אל
ראיה מוידבר אלקיים אל משה דבר אתו
קשות על שהקשה וכו' מזה סיכר שמה
שפר נפשו בכיל ישראל והקשה לנח ולומר
למה הרעות ונו' לכן כתעלה משה יותר מח
ואפ' שח נינו' מדור המכול ולמה תורה
אף על פי כן לא זכה שתתן התורה על
מורק עי' משה :

עיל פ' ד שאמרו כמדרש רבה בראשית
פרשה ק"ח ח' אמר רבי חמיאל כר

תקריבון אלי לכו גדול אכל ממ הדבר
 הוה אמי לכדי לא אוכל לעשות לפסוק הדין
 לומר פלוגי וכאי וכו' מאחר דבתי ועמדו פמי
 האנשים ולכא לכן בהכרח יפסוק הדין על
 פי שניהם דהיינו ע"פ ב"ד גדול וע"פ דיינים
 שאינם מומחים דהיינו ב"ר גדול וידועו הדין
 לאותן דיינים שאינם מומחים ודיינים שאינם
 יפסיקו הדין לומר פלוגי וכאי וכו' מאי
 הדין בפסק ע"פ שניהם ז"ל והדבר אשר
 דברנו אמר ואתה דייקא דהיינו תוקא ע"פ
 שניהם ולא ע"פ אחד

מחם :

מה ואברהם ג"ר פ"ז ואברהם וספרה
 זקנים ואברהם היו יהיה
 לגוי גדול ואברהם זקן בא בימים המסר
 בא לחרץ מאחר שאברהם וספרה שניהם היו
 זקנים א"כ הי"אך היה באפשרות שיזמר לבני
 דהיינו במלחא אס היה א זקן והשמי ילדה או
 אפכא היה באפשרות שיהיו להם בנים
 מאחר שא' מהן הוא ילדה יגרום לזקן שתלד
 אכל מאחר ששניה זקנים וכי אפ"ש שאברהם
 יהיה לגוי גדול דהיינו שיזכה לבנים ע"ז בא
 כמתרין ואברהם זקן ר"ל אברהם לכדו היה
 זקן לאסוקי שיה מורה לילדותה ופרסה נדה
 נתערך הכשר מתפסמו הקמטים ממ לא
 היו זקן עס ילדה ממילא גם לפי הטבע היה
 כאפשרות לקולד כנים מכ"ט בהשגחה

פרעות :

מו וכשמע ג' במסרה וסי' נע"ש והנשמע
 ונשמע קולו כנאו אל הקד'
 נשמע פתחה המלך ע"ד שאחז"ל במ"ס
 וסבת פ"ר ע' ויתכנו בתחיות הסדר אמר
 דכי אבדמו כר חמה

לעמך

מכמי אמת בסוד ואפחה בו תירוש גבירתה
 בסוד מפני פרי גבירתי אבני בורחת ע"ז
 ויגל האבן הוא סטרא אמרא הוא לכ האבן
 כשהוא מתנגל למוקבא דתהומא רבה או
 ויגל פבורי ר"ל השכינה נקראת כבוע"ט
 ל"כ מתכות חמה או השכינה מלא אפחה
 ומרה :

מכ יהקמות כ' במסרה וסי' והקמות את
 המסכן והקמות לך
 אכנים גדולות המורה בא לתרן אס
 האכנים הם גדולו מאוד הי"אך אפ"ש לתקמן
 ע"ז בא כמתרין באומרו והקמות את המסכן
 שהיה כוכדן של קרשים גדול מאוד וא"ל
 הוקס המסכן הוקס מאלו כך מש' ה' והקמות
 לך אכנים גדולות ב"כ פירושו כך שהאכנים
 יקומו את עמין כמ' שבמדרש שיר השירים
 יבואו אבן שבא' ה' מלאכים ובתמו אבבע
 בימים ועמרו ב רש"י וכו'.

בג ויעשה כ' במסרה וסי' ויעשה לאיש
 הכא אליו ויעשה כמשפט
 פד"ה כל האומר דוד חטא אינו אלא עושה
 לפי שבת וזנו היתה וכשלו נתן עטמו ז"ט
 ויעשה כמשפט ר"ל כדן וכמשפט עשה מה
 שלקח את פלו

מד והדבר כ' במסרה וסי' והדבר אשר
 יקשה מכס תקריבון אלי
 ושמעתו והדבר הזה לא אוכל לעשות
 והדבר אשר דברנו אבי ואתה' כח"מ אס
 הונרכו הדיני לשאל דבר נכ"ד גדול כותבין
 ופולחנים וכ' מודיעין להם דעתן והם דכני
 אותה לליכא למומר סב"ד גדול יכסו הדין
 לומר פלוגי וכאי וכו' ופלוגי מייב דהא כעין
 ועמדו שני האנשים וגו' וליכא ע"ז והדבר
 אשר יקשה מכס מכו' שאינן מומחים

עלמד מכפה עליה הקב"ה את ההרכבנות
 ואמר להם איס אסם מקבלים את התורה
 מעט בואם לאו מסתהא קבורתכם אמר רב
 אחא בר יעקב מכאן מודעה רבה לאורית
 אמר רבא אעפי כן הדר וקבלוהו בימי
 אהארוה דכתיב קימו וקבלו היהודים קימו
 מה שקבלו ככר ע"כ וכתוספות בפה
 עליהם הדר כנינית ואעפי שכבר הקדמו
 בעשה לנשמה שמה היו חזורי כשהיו
 האם הגדולה וקולית וכרקים שינאה בשמת'
 ע"כ ע"פ הדברים הללו יהיה ביאור המשנה
 באומרו רעשה ונשמע הוא תחילת דברי
 העם אח"כ בא לתרץ שמה תאמר א"כ
 למה הצטרך לכפות עליהם את הדר
 ע"ז ונשמע קולו כבואו אל הקדם ר"ל שמה
 חזרו כששמעו קולות וכרקים כבואם אל
 מקום קדוש והוא הר סיני ולפי שהדר וקבלו
 כתיב אהארוהו ש"כ ונשמע כתבם המלך:

מו ובי"ש כ' כמסרה נמי ויאמינו כ"ה
 וכמס"ה עכ"ו וידבר
 העם כאלקים וכמס"ה המסרה בא לפרש
 שאל תאמר ביאור הכתוב הוא שהאמינו
 כ"ה ונפ האמינו במשה עכ"ו לאלוה ע"ז
 שאין הדבר כן רק ביאור הכתוב
 כך הוא ויאמינו כ"ה לאלוה והאמינו נ"כ
 כמס"ה שהוא עבד אלוה וכל מה שיטלו
 להקב"ה לדבר עם ונראל הוא מדבר ע"ז
 משה כאמין כיתו"ם וידבר העם כאלקים
 וכמסרה ר"ל כל דבורו של הקב"ה עם העם
 הוא ע"ז משה:

מה ובתים ד' כמסרה וס' וכתים טובים
 תבנה וכתים מאין אדם
 ובתים מלאים כל טוב שמרו שבות
 ונולו כתיים

כ"ל ע"ד שאמרו בה"ד כס סוף פר' מסעי ו"ז
 כח מעשיו הניד לעמו וגו' אל הקב"ה לשרא
 וכל הייתי לבראות לכם ארץ חדשה אלה
 בשביל לבראות לכם את כחי אמי הורג את
 שונאיכם מפניכם ונותן לכם את ארצם
 לקיים מ"ם כח מעשיו הניד לעמו לתת
 להם נחלת גוים ע"כ:

וגראח פוהו כוונ' הכתוב באומרו ואתנה
 לכם ארצות גוים ועמל לאמים
 וירשו ר"ל הנני מתן לכם ארצות של הגוים
 הכנויים מאו ומקדם אעפי שהייתי יכול
 לברוא לכם ארץ חדשה אשר לא עבר בה
 אדם הסיכה הוא כד' ש"ס עמל של לאמים
 והוא עפרם וממונם נ"כ תירשו ע"ז נקמתי
 שאנקום כה ודקדק לומר לשון עמל ע"ז
 שאמר הכתוב לא כדקדקך וכישר לכך
 אתה בא לרשת את ארצם כי אס כרשעת
 הגוים האלה וגו' ש' עמל דייקא דהיינו גויל'
 האומות שגילו תירשו אתם מאחר שגיל
 עמל ואין כדויהם ע"ז יהיה כוונת המסרה
 באומרו וכתים טובים תבנה ר"ל בתים
 שהיו כב' טובים מקדושים למה לא בראתי
 לכם ארץ חדשה ו"ם וכתים מאין אדם
 דהיינו שלא עבר בה אדם מפולש ע"ז כל
 לתר' כוונ' הקב"ה היה כה כד' שתמלאו כתי'
 מלאי כל טוב ותרששות עושר וממונו וביאר
 א"כ כ' לא כדקדקך אתה בא לרשת וגו' כי אס
 ברשע' הגו' האלה ש' וממזו מדו ונולו כתי'
 לכן כד' שלא יחדך רמיה גידו נקמתי בהם
 ונתתיה לכם כד' ש' עמל לאמים עושרם
 וממונם תירשו:

מש ויתפלל נ' כמסר' וי' ויתפל' לבעדך:
 ויתפלל בעדו ויפתח ויתפלל
 ע"ד שפרש' וי' פקד את שרה מרדך פרש' וי'
 לאכימל' לומר לך כל המבק' רחמי' ש' מכיר
 והוא מרדך לאתה

דבר הוא נענה תחילה על ויתפלה בערך
 הק' כה אמר לאבימלך על אכרסה שתפלה
 בעדו ולפי שגם הו' בעצמו היה נרץ לאותה
 דבר ו' ו' ויתפלה בעדו בעד עצמו דהיינו
 הק' כה אמר לאבימלך אעפ"י שתפלה בעד
 מ' תפלתו יעלה לעצמו לפי שגם הו' נרץ
 לאותה דבר מאחר שהוא עקר א' ו' אמר
 וישתחו ויתפלה פתח לא אמר ו' ולא בעדו
 לרמוז מ' ו' כמה עקרות נפשו ו' כו כיום
 עם תפילת אכרסה' בעד ג' כן ויתפלה
 פתח :

ו יבדלו ב' במסרה וסי' וכלו ה' מן החמת
 ויכלו באפס תקיה ויכלו בכשת
 מ' ובעל החקוני פורע על פסוק באשר הוא
 עם ר' ל' על פי שהיה במדבר מקום שאין
 בו מים אף על פי כן הועילה תפילתו ונעם
 לו נש ויפקח עיניו ונזמר ותרא באר מים
 תו' עכ"ל פ' ו' ויכלו המים מן החמת א"כ
 ביאר אעפ"י שכלו באפס תקיה ר' ל' במדבר
 פקודים יבש מכלו מים ואעפ"י כן תפילתו
 כוה ויכלו בכשת מים שרי ישראל הלכו
 במקו מיושב שיש עם מים ואעפ"י כן כשהיו
 דוריהם כאשר מלח ומדות נפוחים מתו כנת'
 ולא הועיל תפילתו להגיל את עצמן מחמת
 נחמ' בזה כלו בכשת מ' :

בא ורחצו ב' במסרה וסי' ורחצו רגליכם בני
 אכרסה ורחצו רגליכם בני לוי
 רחצו וסוכו' המסרה כה לפ' של תאמר ענין
 רחיצת הרגלים נבי אכרסה' ולו היה ע"י מים
 משום נקיון מן הטונופות רק פירוש שחטם
 בערכים המשתחוים לאבן סבדגלים א'
 להם רחצו רגליכם מן הע"ז סבדג' זה שמכיר
 ראיה מן הפסוק רחצו סוכו ספירופו הוא
 על התשובה ממעשיהם הרעים :

בה וידר ב' במסרה וסי' וירד מיעקב
 וירד מים פד' ל' לרמוז מ' שחמינו ו'
 והאבלתך נסלת יעקב אביך לא באכרסה
 וכו' ולא כינח וכו' אלא כיעקב דכתיב
 בית ופרצת ימיה וקדמה בחלה בני מנרים זה

שרמו בעל המורה שכלת יעקב הוא רודה
מים עד יסגלה בלי מגרים לא כאברהם
וכו :

נו ישק כ'מסרה וסיעל פיך יסק כל עמי
שפתים יסק משיב דברים נכוחים
כא לרמו מ'ט בוהר ותפק לרעב נפסק
וכו' הונח משם סבעל הכית מחוייב לדבר
על לב האורח דברים טובים ונחמדים וכו'
ו'ט על פיך יסק כל עמי לעשות נ'ח עם
כל העולם אבל לא בפנים וזעפות כ'א
בפנים שוקות ולדבר על לבו דברים
רכים ו'ט שפתים יסק משיב
דברים נכוחים :

נו ישך כ' במסרה וסיעל יסק : כל
דבר אשר יסק : ככר אמר חז"ל
אין הערוד ממות חלא המטא ממות ויתרון
ארץ בכל סוף הפילג על ד' יתום וכו' ו'ט
בכח יסק ולא דוקא בחם נוסך חלא אפילו
כל דבר הוא נוסך אם נגוד עליו מן השמים
כמה אריות ונמרים ישלו להקדוש
ברוך הוא זה האמר כל
דבר אשר יסק :

נח ילדיו נ'מסרה וסיעל עסד ילדיו
כי בראותו ילדיו ילדיו אל
אל יסענו במהכת פסחים פרק מקום
שנהנו אמר רבי שמעון בן סוי ויקרא יעקב
אל בניו ביקע יעקב לנלות קן' סמיל לבניו
וכסתלקה ממנה שכינה אומר ממה ססו שלום
ים ססול במטתי באברהם אבי אבא סיגא
ממנו ישמעאל וכימק אבי סיגא ממנו עשו
אמרנו ש'מע ישראל וגומר כשם שאין כלבך
אלא אחד כך אין כלבנו אלא אחד מדפתח
ואמר כש'מלו ע'ז כוונת המסרה
באומר כי בראותו ילדיו רצה לומר יעקב

בקס לראות את הנולד ולנלות קן ימין
לבניו ולפי שנסתלקה ממנו השכינה אמר
שמה ים ססול במטתי ונחמך אחד מכני
להיות רשע ולא בשיתרומי'ב ש'מסר רק יא
ז'ט והת אחד עסר ילדיו או עמו
כולם ואמרנו ש'מע ישראל וגומר ו'ט
ילדיו אל אל יסענו דהיינו ש'מע ישראל :

גט יעמוד נ' במסרה וס' לפי
ועמו מי לעמוד ויברח
כנל ולא יעמוד : רווח והכל יעמוד
ליהודים : ע'ד שאמר חכמינו ז"ל אל
וועם ככל יום וכמה ועמו רגע ו'ט לפני
וטמו מי יעמוד אף על פי שאין ועמו
מאריך דקדוש ואמר כך יברחבנל ולא
יעמוד אף על פניו לפני ועמו מי יעמוד
ולפי שאמר חכמינו ז"ל נדקה עשה הקדוש
ברוך הוא לישראל שלא ועם כל אותן הימים
ש'למלא כעם באתו הימים לא בשתי'ר וכו'
לפי שכלעם הים יודע לכוכן אותה שעה
וכו' ו'ט רווח והכל יעמוד ליהודים
רצה לומר בזה שלא בעם כל אותן
הימים וכו' :

ס יכתבו ד'ס' ועל ספרך בלם יכתבו
ישורי בארץ יכתבו ועם
ד'יקים אל יכתבו ובכתב בית ישראל אל
יכתבו במכתב ראש השנה פ'א אמר רבי
ברוב פדאי אמר רבי יונתן נ' ספרים
בפסחים כראש השנה אחד של ד'יקים
נמורים ואחד של ד'עשים נמורים ואחד של
בינונים של ד'יקים נמורים נכתבו ונחתמים
ל'להר לחיים : של ד'עשים נמורים נכתבים
ונחתמים ל'להר למיתה : בינונים תלוין
ועומדים מראש השנה עד יום כפורים וכו'
נכתבים כחיים לא יוכו נכתבים למיתה

י ב אמר

צדה לדרך

אמר רבי אבהו מאוקרא וממו מספד חיים
 ועם נדיקים אל יתניבו . וממו מספד זה
 ספרן של רשעים במורים חייסוה ספרן של
 נדיקים במורים ועם נדיקים אל יכתבו זה
 ספרן של טובים עכ"ל ע"ז יהיה ביאור
 שמורה באמה ועל ספרך כלם יכתבו הם
 נדיקים במורים שכתבו לחיים על ספרו של
 סקדוש ברוך הוא אחר כך אמר יסורי בארץ
 יכתבו הם רשעים במורים שכתבים עיר
 ליסורין מי כרעב ומי כמא . אמר רב אמר
 ועם נדיקים אל יכתבו כמו שדרשו חכמינו
 ו"ל אפי' על ביטמים שאין נכתבים לא עם
 הנדיקים ולא עם הרשעים רק תלוין
 ועומדים עד יום כפורים אחד כך בא
 להוסיף שאלו ג' ספרים הם כסביל ישראל
 דוקא לאפוקי א"ה אינן נכתבים בשום ספר
 א' שכתב בית ישראל אל יכתבו אף על פי
 שכל באיעולם יעברו לפניו ככני מרון
 אף על פי כן נכתב בית ישראל דיקא לא
 יכתבו :

מה נהנה כ' במורה ומי' ואם משם
 ואוספה לך בהנה . לא
 ראיתי בהנה נרו . במסכת ימות אחר
 דבא אשה רעה וכתובתה מרובה נרתה
 בנה דאמר אינני בחברתה ולא בסולתא
 ע"ז 'ואוספה לך בהנה נשים דהיינו נרתה
 בנה לא ראיתי בהנה נרוע לפי שהוא נרע
 מה לתא' :

מה וע"ד שאח' למכנה נשים מרב' כפי'
 ורוע שניקב כפי' בארץ מנרי'
 צ"ט במדרש תן את מכנס לשפדים וכו'
 אלאוסופ' לך בהנה הרכ' נשים ולא יש לחוש
 לכפי' אלא ראיתי בהנה ככל ארץ מנרים
 נרוע אפי' שהוא עיקר מקום כפי' :

אם כל כ' במורה ר' פסו' כל עצמותי
 תאמרה י"י כמוך . כל אחירם
 ישאלוהו . ע"ד המדרש פרש' ואתחן אשרלו
 חלקים קרובים אליו אדם אם יש לו קרוב
 עשיר הוא מודה בו ואם עני הוא כופר בו
 ואומר שאינו קרובו אבל הק' בה כניבול
 ישראל כתובים במנרים בשעבוד והק' בה או
 קרובים אני מנין שכל' לכני ישראל עם קרובו
 וכו' זהו כונת המורה באומות כל עצמותי
 תאמר י"י כמוך שהרי כל אחירם ישאלוהו
 וכופרים בו לאמר שאינו קרובו לאפוקי
 הק' בה עם מודה בו לכן י"י מי כמוך :
 סג' בנשים ג' במורה ופי' חלל להיות לשרה
 אורח כנשים . כיום הוא י"י
 מנרים כנשים כולא כנשים המנרי' העברי'
 ופרש' אורח כנשי' לירות . וההכרח שהכרח
 לזה הוא לפי שקשה לרש' ע"ס חלל ממנה
 וכו' והלא היה לה דרך נשים שהרי הנשים
 בזקנותן פוסקין מלראות דם דהא א"כ למה
 אחר חלוננו לכן פי' חלל ממנה דרך נשים
 לירות שראות דם כהה :

וע"פ דברי ר"ל שאמרו על טרה שמורה
 לנערותה ופרסה מה וכו' ממלא מ"ס
 אורה כנשים אינו קאי על נשים לרות דוקא
 רק שחלל ממנה דרך וטבע של שפת נשי' לפי
 שדרך טבע שפת נשים הו' שילדה נעם וקנה
 ואין זקנה נעשה לדה לאפוקי טרה נשמת
 עליה סדר טבע שפת נשי' שהרי אמרו זקנת'
 נעשה לדה ופרסה מה בזה חלל ממנה
 סדר וטבע של שפת נשים . ומכאן באה
 מפסוק ביום זה הוא י"י מנרים כנשים שזהו
 מה שמי מרדי מעשה בראשית שזכר לנעשו
 נקבות . אח"כ בא לפרש שמה תאמר שהוא
 נדיעות לשרה הנקדת שנתתו עליה מרדי
 מעשה

ונחם עו"א ולא אכה פרעה לשלח
 הס"ה היה למחר לשלח מן הארץ וכה
 למרעהיה נראה כענינו שישאל מההרים
 קן הנאולה קודם וממדהיים שפדין לא
 לאשלמות' טהה של כלית בין הכתרים
 רק ר' יוסף ו'ם למחר דייקא ובאמת לא
 דאייפה לפי הפגלות התסיל בזמן כיו
 הכתרים שאז כולד ינחם ו'ם ואכרהס
 הולך עמם לשלח רצו לומר ומן ברית
 בין הכתרים של אכרה ככלל גפוכן כחשבון
 ארבע מאות שנים כשעת לידת ינחם ו'ם
 הולך עמם דייקא ר"ל בחשבון הגלות לבין
 נשלמו ה' טהה

טו לחדשי השנה ב' כמסרה וס' ראשון
 הוא לכה למדעי השנה

עולת הדש בחדש ולמדעי השנה ע"ד
 מדרש רבה כרשת בא דף קלא וז"ל י'
 דכרס עתיד הקדוש כרוך הוא למדע
 לעתיד לבוא וכו' השלישית עופה האילנות
 ליתן פירותיהן ככל הדש ומדש וכו'
 וז"ל מה כוננת הכתוב בא מרו הדש הים
 והוא הדש מיסן עכשיו נקרא ראש הדשים
 לפי שאין לך כל הדש שיפעול פעולתו של
 הדש מיסן לכן נקרא ראש כענין שר
 החמונה על החיל שנקרא ראש מאחר שאין
 שני דומה לו ו'ם לבס דייקא לאפוקי
 לעתיד שכל ראשי הדשים ישו ממם אותן
 הפעולות של הדש מיסן נמצא שאז לא
 יקרא שמו ראש מאחר שכולם שונים לו
 וכענין כפולתו לכן יקרא שמו ראשון לפי
 שאין לו שום השתבשות על שאר הדשים
 רק כזה שהוא נקרא ראשון והם נקראים
 שני ושלישי וכן כולם ומכל מקום לא יקרא
 שמו ראש מאחר שכולם הם דוגמתו

חפשו בראשית עו"א שאין לדבר בן לפי
 מדרש טכע של כמות ישראל אינן בדרך
 טכע של שור נשים לפי שטכע שאר
 נשים הוא תחת המערכת לאפוקי אכרהס
 ומרה הם מן המערכת כענין וינח
 אותו החונה בא מאכרה ונחם שלך כו'
 ו'ם כי לא כנשים אמרית בעברית ורומן
 על אכרהס שנקרא העברי על פס שטיה
 מעבר הנהר ור"ל שהוא מן
 למערכת

סד לפנות ערב ב' כמסרה וס' וינח
 ינחם לשוח כשדה לפנות
 ערב לפנות ערב וירחן כמים תין ברים
 הסכת ברכות מאימתי קודין ה' שמש
 בערכות משעה שההגיה נכנסם לאכול
 מתרומתן כו' ופירש הרב ח"ל בהגיה שנסמא
 ושכלו אין וכולן לאכול בתרות עד שישוב
 שמש דהיינו עד זאת הכופכים וכו'
 ולפי שחכמינו ז"ל דרשו מה שסמוק וינח
 ינחם לשוח שתיקן תפלות מנחה וכתובת
 שרר רומן של תפלות ערב לרמוז שזמן ק"ס
 של ערבית ה' אחר טבילת הבהנים במקוה
 ו'ם לפנות ערב וירחן כמים ו'ם כא לרמוז
 סתפ לה נחכה נעילת

ידים:
 פה לשלח ב' כמסרה וס' ולא אכה
 לשלח למחר לשלח מן הארץ
 ואכרהס הולך עמם לשלח ה' קדמה
 ידוע הסיבה שפרעה לא רצה לשלח את בני
 ישראל היה זה מטעם שהיה סבור שפדין לא
 הגיע זמן הנאולה עד תום ארבע מאות
 טהה של ברית בין הכתרים כמשך הארכנו
 ביה כסדר השבת השם ע"ם ופאמת טעה
 כזה לפי הפגלות התחילה תבך הטבולת

כו' כד ישראל בלחמו דייהוולא אטעלן לדינא
 עם שאר עמיין קב'ה עבדי לון לבו מסורת
 הדין כו' וכומן דל' עין לדינא בשאר עמיין מה
 עבד יע' קב'ה דבא במאל אפטרו פסא
 דלחון ית' ללדכרא חוביין דישראל וכניס
 כוליהו לבניס לוימא דינא אקרי לבו אבות'
 ועל כל כל מושה ומושה לקי להו ביבורין וכו'
 עכ'ל עז'א הכתוב אל תבא במשפט
 עמנו כי לא ידק לפניך כל מי חון לדרכינו
 כל שאמר אל תבא במשפט דייקא לעמית
 חייה מעשה פעולה והכנה לירד אתנו
 למשפט כי אז בודאי לא ידק וכו' רק מלפני
 משפטנו ונא מלפניך דייקא ר'ל בהסתר
 פנינו ג' אנו כלים ומ' מיין כו' ימדין כ' כ
 כמו במעשה וזה שפייס בדבריו עיניך
 תחוינה וכו' בכל מקום שתחוינה עיניך הוא
 מושרים כולו טוב ממילא בהסתר פנים הוא
 ג' כ' דין וד' כוה עכ'ל לא תעשה עמנו
 מעשה דין:

וע' פ' הקודם שהקדמנו שהקב'ה מביא
 יסורין על ישראל דאי יעלון לדינא
 קמיה קב'ה בין שאר אומות וכו' אין הקב'ה
 יכול לוותר וכו' עז'א אל תבא במשפט ר'ל
 א תבא לדון אותנו בומן המשפט כינו דדינא
 של שאר אומות כי אז בודאי לא ידק וגומר
 לפי שאי' אין בידך לוותר אפילו במלא בימא
 כשכיל אומות העולם רק מלפניך משפטנו
 דייקא ר'ל משפט ישראל לכן בלא דין א'ה
 ואו עיניך תחוינה מ'שרים ע' זי' ביה בונת
 המסרה באומות הילה נכב לריב י' ועומ'
 לדין עמים הוא משפט א'ה ואחר ג' של
 א'ה אז יקרא אל השמים מעל ואל הארץ
 לדין עמו דייק' עמו המיוחד הוא משפ' ישראל
 אח' כבא לבאר הטעם שהקב'ה

זה יהיה כינו' המסר' החד' הזה לכסור' חדש'
 ראשון הוא לכס' למדמי השנה ר'ל עכסיו רק
 חדש' ראשון דהיינו מסור' הראש' לכס' לעמ'
 פירות ככל שנה' ושנה' לאסוף לעתיד כל
 חדש' כמדמי עש' פיר' כמו עכסיו פעול'
 חדש' מס' כף יהיה לעת' ככל חדש' השכ'
 שו' להחיות כ' בהסרה וסוף שנים מכל
 יבואו א'ה ית' להחיות לסת'
 עם רב ע' ד' שאלחו במ' רבה פירסת' כ'ח
 אלכסנד' מוקדן אול' לבני מלכא קניא
 לאחוריו קרן קסף וכו' ית' גבי ומא' הדי
 אתו מד בר גס קביל על הכריה' אתר הדין
 נכרא זבין לי הדי קלקלתא א'ה שכי' כבוה
 סמטא הנהו דזבין אמר קלקלתא זכנית
 סמטא לא זכנית וההוא דזבין אמר קלקלתא
 ומאי דבוהה זכנית אמר למד מימייהו את
 לך כר דכר א'ל הן ואמר לאו אחרנא אית לך
 בריתא נוקבא א'ל הן אמר להון לי אינכון
 דין לדין וכו' א'ל אלו הוי נכבון הדי הוינו
 דייבין א'ל קטלן דין דין ומלכותא כבא
 ממונא דתרויהון וכו' א'ל אית בכון בעי די
 דיקן א'ל הן א'ל תיפח דוחיה דהוא
 נכרא לא בזכותן נחית מטר' לא בזכיתא
 דכ עירא דכתיב אדם ובהמה תושיע י'
 אדם בזכות בהמה תושיע י' עכ'ל י' ז' ש'
 במסרה להחיות עס' דכ' אכל' לא בזכותם
 רק בזכות הבהמות ז' שנים מכל יבואו אל
 התיבה להחיות דיימי אדם בשכ'ל בהמה
 פח לדין ג' במסרה ופי' נכב לריב י'
 ועומד לדין עמים יקרא
 אל השמים מעל ואל הארץ לדין עמו י'
 עכל לדין עם שהתקין ממנו כוהר
 במדבר עמוד ש' ח' ל' ויסרתך למשפט וכו'
 שהיא ומא' אקרי הקב'ה אמתא לישראל

צורה להדריך

ההקדמה מאחר דיכנס אל ישראל עד אחר ג' שנים של ארץ הסיני הוא כי מיושב לדון עם מהתקין ממזל' כי יוכי ללא ליפוש חרון אפו ית' נשמת דין של א' המוסם סמאל אכטורופסא של א' כמ'ס

ועל דבר הפרשה שהוא עד שיאמר הדין פלוני זכאי וכו' עו' א' כי עד ז' קיסוק משפט ואמריו כל ישרי' לב' עד ה' נראה לבר ע' ויהי דוד עושה משפט ונדקה משפט ליה נדקה ליה וכו' פרוטו שוכו שאמר הכתוב עשיתי משפט ונדק דיינינו משפט ליה ונדקה ליה אך שיש לראוב' מן הרמאים ז' כל תמימי לעוסקי' הן הרמאים ז' כי עד נדק יסוכ משפט ד' ל' כ' עשיתי משפט על שנעשה ממנו נדק דיינינו משפט ליה ונדקה ליה ומ' עימו יהיו מטייבין לאחוריה שלא יהיה עם איוה רמאי' ד' ואחריו כל ישרי' לב' ולא רמאים.

וע' ד' שאל' ה' ד' ב' פלוני זכאי ופלוני חייב כו' ש' כו' פד נדק ר' ל' עד ש' נמור הדן לומר כפה פלוני זכאי דיינינו נדק או יסוכ משפ' ל' ל' כול הד' לחו' מן הד' ולעשות פשרה לאכוקי' לאחר במר' ד' מהוציא מפיו לומר כלנו זכאי וכו' אינו יכול לעשות פשרה ולפי שאמר עם אחרים העומק עם יכולין לעשות פשרה עו' ואחריו כל ישרי' לב' הם יכולים לעשות פשרה :

ואשה שפטו וליתום עמי ורש הנדקין הוכר' כהן כמה חובי' לשונות וכו' ע' ד' שאמר כמ' ס' י' ח' א' ל' דין לרחם נדק שלא יאמר עמי הוא זה וכפל דין עשיר חייב לפרנסו וזכמו נדק ונמנא מתפרנס ובכבוד ולא להדר פני גדול שאם באו לפנו

עשיר ומכס גדול פס עמי זה דיוט לא יכדנו ולא יסאל כסלמוו שלא יסתמו דברי עמל דיוט ולא יאמר ה' א' חייבנו ונמנא מתבי' אלא אפשרנו ואח' כ' אומר לו שתן לו אפ' שלו אלא יחתוך הדק מיד לאמיתו עכ' י' עו' א' שפטו לו ויתום ד' לעשות כו' משפט חרון לפי' אפ' אפ' שהוא עמי לפי שאין רחמים כדקו' י' שפטו דיקא כמשמעות משפט חרון א' כ' אומר עמי ורש הנדקין הוא לשון זכות דיינינו אס העמי זכאי נדק והעשיר חייב אל תאמר ה' א' חייבנו ונמנא מתבי' וכו' אלא יחתוך הדק לזכות העמי ולחייב את' העשיר אף על פי שמתבי' :

ע' ל' ע' ד' שכתב' שם בתי' תלמוד היושב לפני רבו ורואה זכות לעמי וכו' נרדף ללמד עליו זכות וכו' תחילה נבד' הדינים שפטו לו ויתום כו' להם באה משפט המלוכה לחתך הדין ולומר פלוני זכאי וכו' אבל אס הדיון טועה נדק להאשים את העמי שלא כדיוש' עם איוה כמ' א' ח' להכ' רשות לחתך פסק דין מאחר שאינם דייני' קבועי' וזה רואי' איזו זכות לעמי מה שהדין אינו רואה עו' עמו ורש הנדקין דיקא דיינינו אפ' שאין כ' כח לחתך הדק מ' ולמדו זכות לעמי לפני דיינים כדי להפדיקו כענין טעמין ליתמי וכו' :

אשה כי אלקת מועד איני מישרים אפשו ר' א' א' את כוין לפסוק הדין בפימה שהיא נמור ממזים בזמן המועד שהוא ר' א' ע' א' שמתוועדים כל העולם לפני הקב' דיינינו שאיני מכוי' לחתך הדק כפי מה שגמור ממז' או כולדיו מישרים אפשו וזה כמ' הכת' משפטי' אמת וכו' וכו'

צדקה לדוד

לשמו את כנו ואל תקמי לך הרי לא חסמו
 ע"א לשמו את העולה ר"ל כונת הקב"ה
 לא היה לבמה על יתק רק על האיל"ם
 והעלה דייקא אח"כ מפרש למי עז' א' לעולה
 וזהו האיל :

ואם כעל נפש אתה תעמוד על
 הכיבוד בענין גת יבת הו' לעדי
 שהיה יפתח אומר כל הונא מדלתי פתי
 והיה לי והעליתו לעולה לכאורה הוא כפל
 לשון ונראה כי באמת יפתח היה
 דחוב שמו ויחן לו הקב"ה בהמה עמאה
 שאינה ראוי להקרה לכן אמרו היה ל"ג
 דוקא אסיה היה אותו דבר ראוי ליהי
 דבר שראוי להקרה לראוי והעליתו
 לעולה וכל למטט לאפוקי אם יהיה דבר
 עמא שאינו ראוי לילא יהיו בדברי כלום

גם אפשר לומר שהיה יפתח דוא שמו
 ודמון לו בתי שואנה בת הקרה לכן אמר
 ל"ג כגד בתו דהיינו שיקדישה לשמי ככל
 מיהא כמ' פהרד'ק. ואם יהיה דבר שראוי
 להקרה דהיינו בהמה טהור'א והעליתו
 לעולה לכן הזכיר שני דברים והיה לי
 והעליתו לעולה ואח"כ פניתי פ"א אל
 י"א אובל לשוכר'ל בשלמא אם לא הייתי
 אומר והיה לי היה נדבד' בשלח מאליהן
 כי שמו יקרה השם לפני דבר שאינו הנון
 שאינו ראוי לעולה א"כ א' שתתקיי' הדבור
 והעליתו לעולה והנדר בטל מעיקרא
 אבל מנאמר שבציתי פי' לדבר אל י"א דייקא
 דהיינו שאמרתי והיה לי בהקרה דכרי
 מחולקים הם דהיינו כשקרה בתו לפניו אז
 והיה לי להפרישה לשמי כמ"ם ואם יקרה
 השם לפני דבר שראוי להקרה'א והעליתו
 עולה לכן לא אובל לשוכר' לפי שכל הדר' כולו
 ראוי

אשה למשפטיך עמדו היום כי הכל
 עבדיך כל' לפי שמתקב'ו כשמו'
 לשפוט את עמו אינו מופשן כולם בזמן אחד
 רק יש לו זמן מיוחד למשפט השדים וזמן
 מיוחד למשפט עבדים וזמן מיוחד למשפט
 השמון עב מהאמר שבת אחת חסוב מחבירו
 לאפוקי אבל הקב"ה למשפט'ך עמדו היום
 ר"ל כל העולם כולו ביום אחד בזמן אחד
 והוא ר"ה ע"ם והיה היום ויבואו בני האלקי'
 שהוא ר"ה אח"כ כיאר העפע לפי שהכל
 עבדיך דהיינו כולם שפלים לערכך ואין
 לאחד מעלה יתודה על חבירו לכן לכולם
 יש להם זמן אחד לשפוט כולם בר'ה לפי
 שכלם שווים.

שב לשחוש ב' כמסרהו' לשמו'ט את
 כנו לשמו את העולה.
 לפי ששמו'ט ל' ע' שפרשו ויעלהו לעולה
 תחת כנו ר"ל בעת שחיסת האיל היה
 אומר זהו כפרת בני והו' תמורת בני וכו'
 ז'ם לשמו'ט את העולה לשמו'ט את בני
 כס כח המסרה לתרן שאל תקמי על הרבא
 שחיסת האיל תמורת כנו והלא לא איש אל
 יוכוב וגו' והוא אמר ולא יעשה שהרי הקב"ה
 לא הזכיר את האיל ואמר בפ' קמ' נא את
 כנך וזלמה התינה עכשו' כאלו בקוקוס
 וכנו ע"ז כח לתרן שהרי הקב"ה לא
 אמר כפירוש קמ' נא את כנך ושחוס אותו
 לעולה רק אמר והעלה ודיקא ר"ל להעלו'
 אותו על המזבח ולא לשחוס'ם לשחוס את
 האיל דייקא ולא כנו גם אפשר לומר מ"ם
 הקב"ה והעלהו לעולה לא על יתק קאמר
 אלא והעלהו לעולה דייקא כמו שאמר
 לאיל ולא היה כונתו על יתק רק והעלהו
 לעולה דייקא דהיינו לאיל ז'ם המסרה

ראוי להקדים ואינו כשל מעצמו לכן אמר
כתובת אבי פנית פה אל ה' יקח לומר
וקח לי ממילא כל כונתך הים כשילי
מאחר שאני לא ראוי להקדמה ממילא פאני'
שלא תוכל לעזוב אך שאני דואב שמה
תמתני מאחר שאני בת הקדמה לכן זאת
בקשתו עשה לי כאשר הוא מפיק דייקא
דהיינו להפריש ימות העולם להקדישם
לשמים כל ימי חיינו כשנמנות לנון וקיה לוי
דייקא דהיינו להפריד אותי מבני אדם כמ"ס

ז"ס כי יש לענין תקוה והרמז לענין בני ישראל
נין' ואח"כ כשהשבע המלך לענין
והנביא בלעז משהו אזהרו האומרים לענין
הק"ט עזרי לאבן שראו שמתכנסן כל
פני ישראל לקלמו והוא לא עמד כלום
כתבנו קלמו כרבים לכוהני האומרים וכו'
עזרי לאבן שהנלם נעשה לאבן
דומס

עא לברך כ' כמסרה ופיון הן
פס לכ"ד ישכון

סוכנו לכ"ד ישדרי לכ"ד לנטיח תושיבת
הוא מה שפי התרנוס הא עמא בלחודיהון
עתידון דוחסנון עלמא וכו' ז' הן עם לכ"ד
ישכון במ"ס מ"ל כששאל שמים און
אומה שמה עמסה וכו' אח"כ אמר סוכני
לכ"ד ישדרי הוא מ"ס התרנוס ובעממא
לא יתדון במירא זה עמו שנקרא חורב
מיער לעתיד כי אעשה פלה בכל
הגוים ישראל אינן חמין עמסה
ופי' ואל לכ"ד לכתוב
תושיבני

פסם הרד"ק:
ע לעץ ב' כמסרה ופי' האומרים
לעץ אבי אתה' כי יש
לעץ תקוה הוי האומרים לעץ הקדשה
עזרי לאבן' כל ע"ד המדרש שיר השירים
אמר ורכבן כמה הוי ליה נכבד כאשר
מפתי הוי לנמאל אל"ל ת"ח מאי עכיד הדין
נלמא ואת מן ברמך את סגוד ליה מה עמסה
אזתו רשע בטל ניוו מל כהן גדול ונתנו
לחוד פיו וכוס כל מיני ישראל והון מקלסון
והוא אומר אכני' י' אלקיך וגו' מן דחמא
דכאל כן אל"ל לית את יהיכרסו למיסק
ולמסק הון נלמא דורך על פומיה אל"ל
ולמה על פומיה אל"ל דהוא טעיס משתענו
נתן לורשות וסליק אשתכח לניבא וכו' בא
למסקו והנביא בלעז משהו דנחתי את כנסין
כל מיני ישראל והיו מקלסון קדמוי ולא הוי
עכיד כלום עכ"ל. זה יהיה כוננת
המסרה באומרו האומרים לעץ אבי אתה
דמוו לנלמו של כבוכד יאר והדמו ע"ץ
בביתו נלם אח"כ בא לכאז הטעות
שהעשה בו את העולם היה פי' ניוו מל כ"ג

ומעתה פקח עיניך וראה במ"ס הון
לחמסורונו ישנו עם אשר
מפורד ומפורד בין העמים וגו' לפי מה' הון
דואב שלא יתרכב אחסורו לרבו אומ' שלימה
משום מלכותא קטועה רק יתרכב להרוב
רובם וישאיר קנתם הפחותים סביבם
כד' שכלו מלניהם ז"ס להמן ישנו עם
אחד ר"ל ישראל הם אומה כזו שאפילו
ישתירד אחד מהם נקרא גוי ואומה
שלימה. ונראה שהיו כוננת הכתוב
באומרו ויני כעמך ישראל

עדה לדרך

זה שאמר ואנא עם אחד רצה לומר קיום
העם תלמי כאז אחד דהיינו נדוק אחד
כמדרכו הוא מן עליהם אלא שיכלו לפי
שנדיק הוא יסוד עולם

ע"ל שאמרנו כזהר שמות
ע"ל

כרוב עם הדת מלך ה' לין
אין ישראל וכו' דלפנין לבמה אלפים
ולכמה רבין וכו' ואתימא הא בני עזרובני
אמתיאל כמה אינן ודאי הכי הוה סניאין
דכי אינן אבל כל שאר עמין וכלהו מתערבו
אילן באילן כין דאית לעם דא דא בנ"ב
לת כל עמא בכל עלמא רב וסני כישראל
עמא כדירא ויחידא קדיה מכל פפולת בלי
תערובות ע"כ הפניה מסה שאומות חף
עלפי שהס רבם מתערבין אילן באילן
לאפוקי ישראל הן אומה קדיה וכדירא מכל
פפולת ד'ס המין יטע עם כתמיה וכו' אכשר
שיהו ישראל עם מאחר ומפורם ככל האמו'
כלי תערובות האומות נהלא הם מפורים
ומפורים כין ע' אומות ואם כנופן משלו
ככמותיהן לא כ'ס עיין כספר א"ה שער י"א
אחר כך חזר ודפיהם פונות מכל עם פד'ה
סנהדרין פרק דני ממונות א"ל קיסר לרבי
תנחו תא להוי כולן לעמא חד א"ל להוי מהיו
אין דמה לכן לא מניין מהו כוותיכו אתון
מהליתו וכו' כוותן אמר ליה מ'מר ספיר
ק'אמרת וכו' ע"כ ד'ס ודתיסהר' ל' דת אל
ישאל תורה עליהם שהם מאזנים מכל עם
ואין יכולים להתערב בין האומות להיות
לעם אחד דהיינו מאחר שיש להם דת מילה
ממילא האומות שאין מיועין אפשר להם
להתגייר וליומול כשר עלתם ולהתערב בין
ישאל לאפוקי ישראל שכבר הם מיומול אין
יכולין להתערב בין האומות שאחר שהאומות

אין

ישאלנו אחד בארץ ע"ד שאמרנו כמדרכו
סוד הסינים וכו' אחד מבט גולה דומה
עלי כמי פגילתם כלפט ע"כ והכה
הכתוב הוא מפורסם כמי שאמר ומי כענין
ישאל אחד נוי בארץ רצה לומר ומי הוא
דומה עמך עם מיוחד שפאומות שהרי
אפילו אם אחד מן ישראל נחשב כגוי
ולאומה שלמה שהרי אחד מבט גולה דומה
עלי כמו פגילתם לבט מילא ד'ס אחד
בקרוב נוי ואומה שלמה זה שאמר המן
לאחשורוש אל תדמי כנפסך להכי
קנת ישראל מלא לכלותם למרי שהרי
אפילו אם אחד מן ישראל בקרא נוי ואומה
פגיה זה שאמר ואנא עם אפילו אחד
מהם לכן נדק אתה לכלות כולם

דוקא מלא יסתייר
אפילו אחד

מהם

ע"ל לפי שידע ישראל יש להם
סני עמורים סמבונים עליהם
בבנות האחד הוא עבודת המקדש
בקרבות וסני הן נדיקים שברור והיה
אחשורוש סוכר כשיכסל כנון בית המקדש
יכלו ישראל מאלוין חלילה לפי שהעבודה
הוא עמוד המקיים את ישראל לאפוקי המן
דאם יתר מאחשורוש אפילו יהיה בית
המקדש כהל אף עלפי כן יש קיום אחר
לישראל לפי שנדיק אחד מגין על הדור
זה שאמר המן וכל זה אינו אלא ליככל שת
אזר אני רואה מדרכי יהודי ובומר וכו'
נדוק יסוד עולם ממילא אף על פי שיתכשל
מהם עבודת הקרבנו' עמוד בית המקדש
אף על פי כן אין יכולים להתכשל מן
העולם מזה מדרכי הנדיק המגין עליהם

איך כיומלים ו'ס המן ימנעם אחד ר'ל וכי
אפשר להם להיות עמנו נעם אחד מאחר
שדתי'ם שומת ע'י המילה א'להם להתערב
עמנו ו'ס נלמך אין סוד ולמך דויקא ר'ל
אפילו להיות סוד אל המלך ודומה לו זה דבר
שאי אפשר לפי שהמלך יכול להשתוות
להם כשימול והם איך יכולים להשוות אפילו
למלך מאחר שהמילה במקומה עומדת .
הלכות פורים הואיל ואתו ל'ין ניתא ב'י
מלתא אחו'ל אם כל המועדות
היו כטלית וימי הפורים לא כטלית וכל לפי
שדוע מה שאלו עושים שני ימים טובים של
גלויות הוא משום שפיקא דיומא מאחר שאין
אנו בקיעין בקבועא דירחא לאספוקי לעתיד
שיחזרו לקדש הד' ע'פ הראים יתבטל ויס
א' משני יט של גלויות ולא יהיה י'ט רק יום אח'
ע'א אם כל המועדות יהיו כטלית ר'ל ויס
א' יתבטל משני ימים טובים לאספוקי יומי פורי'
דייקא ר'ל תלעסות שני ימים פורים זה לא
יתבטל לעולם לפי שתקמו יום אחד כטלית
שנסן ויום אחד כטלית כל העולם ממילא אין
הטעם משום שפיקא דיומא ולא יתבטל שני
ימים לעולם :

ע"ל ע"ד ה'הוא ישראל גו'ל דהנו אזלי
באורחא לא אמני גו'ל סגנוי כהדים
דישראל אדכריה חומכן כ'ה נניד ואתבא כ'
ז'שעו ליעקב ואלכס לנגדך וכפלא אמני
לסגנוי כהדיה אז סתה עונותינו לנגדך
והוא שבראו העונות למורכן כ'ה :

ע' מי הגיד לך כ'מסרה וסי מ'הניד לך
כי ערו' אתה מ'הניד לך אדם
מה טוב ה'ינט וה'יזכר בא'
כטענה על הדרכ טענת הינט הוא מ'ס
בוהר מחייבא כב' ל'אזיל בהאי עלמא
כ'אלי הו'חיי ל'ארזי דארין טוב ויס א' לפי
מיתתך היום כבאן ומחר בקכר ז'ס מ'הניד
לך כ'יערוס את ערוס י'נאת מן ה'הדמה
וערוס תשוב סמה ולמה תחליף עולם עומד
בעולם עובר הן הנה טענת הינט על האד'
א' כ' בא ל'כאר טענת הינט על האדם
כ'אומרו מ'הניד לך אדם מה טוב ר'ל
כ'שלמא טוב ע'ה' נר לעיניו ואין להכחיש
שהיו כל י'נאות ע'ה'ז כ'אכילת מעדנים
ותפמקים מתוקים לחך ומרפא לעינים
לאספוקי טוב ע'ה'כ מו' וכא' ויעיד עליו שהרי
הוא גמו ונפון עין לא ר'תה אלקי' עלתך
ואין לך שום אדם בעולם שניד מהות טוב
ע'ה'כ ואיכותו שהרי הוא כ'סתר ובעלס מניין
כל מ'ו חינו מתקבל על האדם לפי שאינו
דומה שמישה לראיה ז'ס מ'הניד לך אדם
מה טוב

ע"ל ע'ד מדרש רבה כ'מילה ואת דתי
המלך אינס עושים שאין משמרים לא
קונדם . ולא ס'טדנליא א'ל הק' בה רשע
אתה מטיל עין רשע כ'מועדיהם שלהם הרי
אנו מ'פילך לפניהם ומוסיפין להם מועד א'
על מ'פלתך זה יומי פורים ה'ה' פ'י כטלית
מחיתה לו עכ'ל ע'א אם כל המועד' יהיו
כטלית ר'ל מכחזה שהמן הרשע הטיל עין
הרע כ'מועדיהן של ישראל ור'נה לנטל אותם
לכן א'ל הק' בה רשע הכני מוסף להם מועד
אחד והוא פורים ז'ס יומי פורים א'כטלית' .
עב לנגדך כ'יס' ואלכס לנגדך . סתה

מה טוב **נ** **כ** ר'ל

ל'אמי הוואה סאפאר סיכוא וניד מהות
טוב עה כ'.

ר'פי פשוטו אפטר לפרט פירוש של
המסרה שכל לפרט שאין פירושו
של מי הניד לך כפשוטו דא' יקסה למה
ינטך להניד לו מה שרצה כע'ינו לכן כל
לפרט שפירושו של מי הניד לך הוואה מי
הניד לך והכי'ן שהולך ערום הוא דבר
רע ונבא' לאדם ו'מי הניד לך מה
טוב אם כמל'אמי אס ערום
כלא מלבוס.

ע'ד פני אב' כ' במסרה וס' מי אכב'
כי אלק אל פרעה.

מ' אכבי כ' באתי פ' הלוה במדר' רכה
פרט' שמות פרט' א'ותי'א'ו לכת פרעה
היתה בת פרעה ממשקו מחבקת ומחבב
אותו כאילו הוא בנה ולא היתה מו'א'תו
מפלטרין של מלך וכו' והיה פרעה ממשקו
ומחבקו והוא נוטל בתרו של פרעה ומשימו
על ראשו כמו שעתיד לעשות לו כשהוא
בדול וכו' ע' יהיה כוננת המסרה באומרמי
אכבי כי אלק אל פרעה והסיבה הוא שאני
י'רא אותי מ'ד שנטלתי כתר מלכות מעל
ראשו' ש'מי אכבי כ' באתי ע'ד הלוה ואין
הלוה אלא מלכות וכו'.

ע'ה מצחק כ' במסרה וס' ינחק מ'ס'ק
אל רבקה אשתו כן ה'ג
המנ'ח'אשר י'דה לאברהם ינחק. ע'ד
הנמר'מס' כ' כוננת דכיתה' ראבי
אתאי לקמיה דרבא אמרה ל' פסוק' לי
מוזכי' פסק' לה פסוק' לי אמר' אל' י'ענא
ביה כנממי' ללאהי' שתי' אמר' אל' אתי
דמר דהו' מ'ק' ליה כ'אפ'רו' כ'יה'י' כהד'
דק'א' מ'תי' ליה אגלי' דרע'א' בשל' כהד'א' ככית'

ק'ב רבא על לכתיה תכפה לכת רב חסדא
אמר' ליה כת רב חסדא מאן הוה האי'לנא
כבי'רע'א' אמר' לה חומא דכיתה' דלכ'י
נפיק'א' אבת'רא' ומתה' לה כקולפ'ה' דמידא
וכו' ע' ל' ע' פ' הדברים הללו יהוה כוננת
המסרה באומרמי' ינחק מנחק את רבקה
אשתו ופרט' שהיה משמש'מה' כיום וכל
המסרה לתר'ן שאל' ת'אמר' שלא יפה עשה
ינחק מתכעה' לאשתו כיום ע'ו' אל' ל'פי' שראה
ינחק י'שמע'אל' שהיה מנחק כגלו' ערו'ת' כד
כפ'ים תחת כע'לי'הן' וכו' אל' היה חומא
ד'שמע'אל' נקמ'יה' לכן תבע' את
רבקה אשתו כיום ויפס'
עשה כמו רבא'.

ע'ו מצות ב' במסרה וס'מן ואברה
מצות אלק' חכס' לב יקח
מזב'ת' והעמדנו עלינו מנות ידוע ב'
סוגי' מנות הן האחד הוא מנות אלקיות
ו'ס' ואברה מנות אלקי' ה' הן מנות שכליות
התלוין בהכנת שכל האדם זה שאמר
חכס' לב יקח מנות מאחר שהן תלוין
בהכנת שכל האדם ה' הן מנות טבעיות
וכיוסות שכלים מ'ד הטבע' ומ'ד
ה'טמום' לקיום המין ע'ו' אל'
והעמדנו עלינו

מנות
ע'ו מורשה כ' ס'ימון וכתתי אותה
לכ'ס' מורשה' תורה
צוה לכו משה מורשה' כל לרמו' מ'ס'
מ'ו' לאור'א' דא' מחכום וכלום
ל'דרך' פרט' ע'וד שני'
דרכים ע'ס'.

מפנה

בדיקים כמזבח שלמטה והוא מאכל
לפי שהנעלים מן משק הוא מ' י' א'
בגוי' מאכל והנוטריקון של משק
הוא מיכאל שר
הגדול

מה אומר כ' כמסרה וס' מה
שמו מה אומר אליה

מה אומר אחרי אשר הפך ישראל עורף
הקדמה ידוע מחכמי אמת שפרעה ה'יס
כבוד הערף וידוע נ"כ שהשכטים ה'יו
פגומים כעשר נרופים של הויה וה'יס
לכס לעכב כולות ר"ס פנים לתקן עשר
נרופי הויה שפוליס ר"ס כבוד וירא י' כיס' ר'
לראות עיון כספר א' הזה יסיה כוננת
המסרה באומרו ואמר לי מה שמו הלא
הוא תבוס ועי' הפנס ניתוסף כח לכסור
אחרא כבוד העורף ז' ש מה אומר אחרי
אשר הפך ישראל ערף ר' לישראל נהפכו
מקדושתן לשהיות כבוד ערף חלקו של
פרעה כמ"ס

פא מי לך כמסר וס' מי לך כח כוננת
לך קבר מי לך כל הממחה עוד
מי לך פה לפי שהיה עמו מערער על
קבורת יעקב כמערה ואמר מי לך פה כ'
הנכת לך קבר ותשובת יעקב היה בקבר
אשר בריתי לי שאמר לו טול כרי שלוחב
בו ז' ש מי לך כל הממחה הוא ממחת יעקב
לעמו ולפי שלכסוף זכה ג' פול לשהיות
ריסיה נמו כמערה יבעטפו דלחאקופו
ז' ש עוד מי לך פה ודחל מ' לך פה רנה
לו מעכשו מזכית נ"כ להגבי רסיה כמערה
א"כ מי לך עוד פה כסול לערע על קבורתו
של יעקב

עח משנה נ' כמסרה וס' ארור ממנה
עוד בדרך משנה יסריס
בדרך רע. אולי משנה הוא המסרה כל
לפרט שאלת אמר פירושו של משנה עוד
הוא של אבות קורה תחת רגליו להכשילו
שיפלה זה אינו רק פירושו הוא שלא יסאלו
ענה שאינה הנוגה ו' משנה יסריס בדרך
רע היינו שמורה לו ירך שאינו יסר ענה
שאינה הנוגה א"כ כ' לפר' א"כ לו כעורו
מה ישמה אדסלו גם כתיב לא יאונה לנדי
כל און דודק מנרה נחלן ונ' עז' א' אולי
משנה הוא ר' ל' לפעמים אעפ"י שלא יא
הנוירה מאת השם אפשר שיהיה כשגבה
הינא מלפני השלגו ויכשיל את
חבירו

עמ משח ג' ר"פ כמסרה וס' ימן
משח עבדימת משח
עבר ו' משח ואחרן ככהניו ידוע שכל
בדיקים לוב' כשמות א' משח ו' וא' מע"כ
ולב' ככפלים כשמותיהם אברהם אברהם
יעקב יעקב משח משח שמואל שמואל
לכד מיחאק שלא ככפל שמו לפי שפרחה
ממנו אותה נשמע של ע"כ בעקידה וכו'
ודוע שכל אותה נשמע של ע"כ לא שייך
בו מיתה רק כשמה של ע"כ והו כוננת
המסרה באומרו משח עכדי מת נוד
הנשמה מעלה ואעפ"י כן מנד נשמת ע"כ
עדין משח קיים וקרא משח עכדי לשרת
להקב הולעבוד עבודת הש"ת כע"כ
כמו שהיה כ' ע"כ א"כ כ' לכוך חופן
עבודתו כע"כ מה הוא עז' א' משח
ואחרן ככסור ר' כשם שאחרן היה כהן
כע"כ ו' להקריב קרבנות בבית י' כך משח
הוא כהן כע"כ להקריב בשמותיהן של

ואם דבר מ' מלמד לטון תפדה מהוא
 לטון נוכח נראה תוכת פדה כלטון נכתר
 וכל המסרה לתרץ אעפי' שמנוח מהמובח'
 הוא על האב או על האחים לפדות הבכור
 בזמנו בהיותו בן שלשים יום מ' מ' לא
 פדאוהו האב או האחים בזמנו על ידי
 אחיה הזנב או מחוייב הבכור לפדות את
 עצמו כשיגדיל לכן אמר פדה ר' ל נכתר
 נבד האב והאחים אח' כ' אמר תפדה כלטון
 נוכח נבד הבכור עצמו שהוא מחוייב
 לפדות את עצמו כשיגדיל והיה בנאור
 הכתוב כך אמר לא פדה רבה לומר אם לא
 פדאוהו האב או האחים בזמנו אזי פדה
 הוא את עצמו כשיגדיל ו' יפדה איש ר' ל'
 יפדה את עצמו כשיהיה איש דהיינו איש
 ולא קטן

פ' פדיון ב' במסרה נסיון ונתן
 פדיון נפשו: ע"ד שכתב האר"י בענין
 רכי פרידא שלמד לתלמידיו וזמין וכו'
 הכוונה הוא לפי שכל נשמה יש לה כמה
 וכמה מנוחות וכו' ו' ונתן פדיון נפשו הוא
 כשמת האדם עצמו. ויקר פדיון נפשו
 הן הנוטות התלוין כשמת אדם
 לאין מספר:

פ' צדקנים ב' במסרה נסיון קו'
 דמו אחיך נועקם
 ע"כ הם נועקים לאמור כלכה נוכחה
 אלקינו הקדמה ידוע מחכמי אמת
 שהרב קין את הכל הוא כשראה קין שהר'
 הקב"ה להבדל להמית את הכהמה למ'
 וא' בד מעשה ידיו של הקב"ה אעפי' שרה
 על כל מעשיו כתיב לכן היא

ליב' במסרה נסיון
 כנב' נראה לי
 מרחוק י' נראה לי
 ע"ד שאמרנו
 בוהר בענין נרעת הבתים שהוא כדי לפלק
 משם טומאת הקליפות בדבוקות כנתיים
 כדוסייהם מקום קדוש למכירה לשרות שם
 ז' ש' ענין שהנב' נראה לי כנתיי הביתה הוא
 מאחר שמרחוק היה ה' נראה אלי בסוד
 וטעמה ב' תיב' נבדלתה:

פ' נדה ב' במסרה נסיון נדה ק' לנאפ
 והמון נדה אל ביתו.
 ע"ד הלז' ע"פ הרון המפרש ב' נסיון נדה
 נדמן לו מנילה בדרך וקראנה כביתו אפילו
 מתחילת המורס וכו' ז' אם האיש נדה ק'
 לנאת לדרך לפרש בים או בשיירה ומשש
 שלא ימצא מנילה לקרותה בזמנה או והמן
 נדה אל ביתו ר' ל' מנילת אשתו
 שמדבר כמפלתו של המן נדה מוזנני
 הקבועה דהיינו יום ידעו' באדר וקורא
 אותה כביתו אפילו מראש חלש
 אדר:

פ' פקידים ב' במסרה נסיון
 ועשה פרעה ויפקד
 פקידים: להיות פקידים בבית י'
 לרמוז מ' מ' חול' כפרק חלק ובערבי פסחים
 אחד מ' אונרות שאסף יוצף במצרים גנוו
 להם לנדיקים לעתיד לכא' ש' ועשה פרעה
 ויפקד פקידים הן אותן אונרות שאסף
 יוצף ומאחר שהוא גנוו לנדיקים לעתיד
 לכא' ש' להיות פקידים בבית ה':

פ' פדה ב' וסי' פד' תפדה בכור
 אדם: אח' לא פד' יפדה איש
 המסרה כל לתרץ מ' פדה תפדה שגראה
 כלטון נכתר ונוכה אעפי' שכתמת פדה

היה סכור שהורשה גם כן לאדם להרבות את
 חבירו ולכן הרנו כדון וכו' ע"כ ע"י היות
 ביאור המסר' באומרו מאמר שקול דמי' אחיך
 נועקים אלי מן האדמה וכו' לכן ישראל
 נועקים לאמר ללכה ונכבשה לוי אחיךנו ר"ל
 בשלמא אכלא היו קול דמי' הכל נועקים מן
 האדמה היו ישראל סבורים שאסור לזכות
 קרוב לוי ולאכד מעט' לוי של הק"כ וראיה
 על זה שהרי קץ הרג להכל כשכיל זה על
 שאיבד מעשה לוי של הק"כ לכן גם ישראל
 לא היו מקפשים לזכות קרוב לוי ולאכד מעט'
 ודיו של הק"כ אכל עכשו שראו קול דמי'
 הכל נועקים מן האדמה ממילא ניכר שלא
 יפה עשה קץ שהרג את הכל אחיו לפי
 שקרבו של הכל ה' מרובה לוי' אע"פ שאיבד
 מעשה לוי של הק"כ ה"ק על פיכ' היה
 לריח ניחוח לוי לכן היו ישראל גם כן נועקים
 לאמר ללכה ונכבשה וזומר:

פח צננת ג' כמסרה וסי' מה רב טובך
 אשר נפנת' בילכס נפנת'
 משכל' ואלה נפנת כלכרך ע"ד שפרטו
 המפרשים בענין מה שלא הזכר בתורה סכר
 ועונש על עה"כ רק סכר ומונש על עה"ז
 כענין ונתתי בשמיכם כערת ונתתי מטר
 ארתיכם ומתן סכר של עה"כ לא טובה בכל
 התורה כולה הענין הול' לפי שקר' כח השכל
 האנושי להשיג ולהכין סכר רוחני של עה"כ
 רק סכר גשמי כמ"ם כוזהר פתחת כראשית
 ריש פר' תולדות אמר רבי ייבדל לרבי חייא
 שא' דתמנין דפתה' ק"כ' בה לפשות סעודה
 לנדיקים לע' ל' מאי ב'יא וכו' דאמר ד' אלעזר
 פעודת הנדיקים לע"ל כהאי דכת' ויחוו
 את האלקי' ויאכלו וישתו והא הוא דתקן
 ביונין ואמר רבי אלעזר באתר מד תנין
 נהינן וכאתר מד

ביונין מאי כון סאי' להאי אלא סבי' א' אכח
 הנדיקים שלא זכו כ"כ נהינן מאותו ויו שלא
 ישיבו כ"כ אכל הנדיקים שזכו ביונין עד
 שישורו השנה שלימה וכו' וכסף המאמר א'
 רבי יהושע האי מהי' ממתא ר' אמרי רבין
 לרובא דשלמא דומיין אינון כהאי סעודת'
 דלויית' והה' תורה ולמשת' חמר טוב דלתנטי'
 מחד אתברי' עלמא קרא אשכחו וכו' חמו
 רבין דגלותא אתמשיך אסתכמו על קראי
 דלורייתא ואמרו דומיין למיכל ולמחדי
 כסעוד' רבה דומין ק"כ' למעבד להווע' ד'
 רובא דשלמא סכלו גלותא בוי' סהו סעודתא
 וכו' עכ"ל בקך רואה כענין שסכר עה"כ
 דכריס נכתרים רוחניים הם מה שאין שכל
 האנושי יכול להכינו רק מו"ל הנשמות הדברים
 לפני המון עם כדי שיהיה דבר' עולה על לב
 שכל האנושית להכינו ולהשיג ע"י היות כוונת
 המסרה באומרו מה רב טובך ר"ל מה הוא
 הענין של רב טובך דהיינו שסכר עה"כ שהו'
 גבו ונפתן ולא נגלה שמין מהו לכרות י"ם
 אשר נפנת דייקא ולא נגלה כתורה שום
 דבר משכר עה"כ ע"ז בא' כמתרין כי לבס
 נכפת מחכל ר"ל קצר מנש השכל מלהכינו
 כי דבר רוחני אינו מתקבל בדבר גשמי
 לאפוקי סכר עה"ז שהוא דבר גשמי הוא
 מתקבל בלב האדם גשמי כגשמי' ז' שואלם
 ר"ל שכ' עה"ז נפנת כלכרך ר"ל יש כח כלכרך
 להצנינו ולקבלו לכן לא הוזכר בתורה רק
 סכר עולם הזה.

פח צעקתם כ' כמסרה וסי' ואת צעקתם
 שמעתי וזומר וארר להנילו.
 כי גדלה צעקתם את פני יי' וישלחתי יי'
 לשחתה. המסרה בא' לרחו סה"כ כה עושה
 טובה ע"י ענינו ורעה ע"י שלי' ז' ש' כנאולת
 מנזרים

צדקה לדרך

צב קראונו ב' במסרה וס' המלך יעלה ביום
קראונו כ"א חלקיו בכל
קראונו אליו ע"ד שאמר בוחר לעולם יסב
חדש הדבור לנגד הק"ה וזה שפיר התרגום
אם כל מחאתי מן בעיני המלך אכת מלכא
דמא וכו' ז"ל המלך יעבנו בוים קראונו ר"ל
כשאנו מכבדים ממלך כשר דם שישינו
בוים צרותינו כונתינו לא על מלך כשר דם
כ"א על ממה' הק"ה ז"ס כ"א חלקיו בכל
קראונו אליו :

ע"ל ע"ד לך מלכים ביד י"וכל משפט של
מטה כבד קור' משפטו למעלה כמו
שאנו בעשרה הרוני מלכות שאלנו את
רבי ישעאל כ"ב שיעלה לשמים ושאל מאת
לבוש הכדים אם נצורה הגזירה למעלה וכו'
ז"ס מה שהמלך כ"י יעבנו בי"ד קראונו הוא כל
מיד הק"ה ז"ס כ"א חלקיו בכל קראונו לוי .
צג שינוי ב' במסרה וס' ישית ידוע על
שנינו אשר נשבענו שנינו
ויוכיחו בין שנינו תן כריש במס' ב"מ שנים
אחזים בטלית זה אומר כולה שלי וזה אומר
כולה שלי זה ישבע שאין לו בה פחות מחציה
וזה ישבע שאין לו בה פחות מחציה ויחלוקן
ע"כ זה שרמו במסרה באומרם ישית ידוע על
שנינו ותיכת ידוע רומן על חלק אח' מהטלית
דהיינו שכ"א אחד כחלק אחד מן הטלית זה
אומר כולה שלי וזה אומר כולה שלי ואז זה
ישבע וכו' וזה ישבע וכו' ז"ס אשר נשבענו
שנינו ואחר כך יחלוקן כמות ז"ס ויוכיחו בין
שנינו על החלוקה יהיה הוכחה בין שניהם
עוד ב"ל ע"ד המדרש את י"א האמרת ונ'
ו"א האמירך ונומר אנו נשבענו שלא
להחליפו באל אחד והוא נשבע לנו שלא
להחליפנו באנו אחרת וכו' וידוע שהשכינה

הנחם שהוא חובה לישראל לכן זאת נעקת'
שמעתי דייקא וארד אני בעצמי להטילם
לאפוקן הפיכת סדום ועמורה שה' ירעה
לעולם לא עשה הק"ה ע"ע עמו רק ע"י
שליח וסוף שלחנו ו' לפחתה ע"י שליח ולא
על ידוע עמו :

צ קומנו

ב' במסרה וס' קומנו או
מתוך עמי קומנו כאלו מן
המקום ע"ד שפרשו ויכא יעקב יציאת דייק
מן המקום עשה רשם פנה וזה פנה הודם
פנה הדרה זה שרמו במסרה קומנו כאלו מתוך
עמי קאי על ישראל ולפי שבשכחו ישראל
ממזרים פנה וזה וכו' ז"ס קומנו כאלו מן המקו'
ר"ל יציאתן מן המקום עשה רשם כמ"ס
במדרש רכה פרשת בשלח שלחך כרדם
דמוס מפל' לאחד שהיה לו שדה וכו' וסוף
המדרש הוא פרעה ראה איתן שורות שורות
כהנים לויים ישראלים דגלים דגלים התחיל
צווח ואמר איני לאותו האיש שכך הוציא
שתת ידו לכך כאמר ויהי בשלח פרעה
לשון וכו' :

צא קשורה

ב' במסרה וס' אולת קשורה
כלב נער ונפשו קשורה
בנפשו ע"ד מדרש רכה פרשת וישב פר'
פ"ו ויבוא יוסף כהיתם לעשות מלאכתו
אמר רבי שמואל בר חמון לעשות מלאכתו
חדאי חלא וזאן איש וכו' רבי הונא במס' רבי
מתנה אמר אוקונן של אביו ראה וזכנן וכו'
ז"ס במסרה באומרם אולת קשורה כלב נער
הוא אשת פוטופרע שהיתה אולת וקשורה
כלב יוסף סקראל נער ע"ס והוא נער את
כמו בלהה ונומר וכמעט שנתפתה יוסף ראה
סדוקף אביו ונמאן ז"ס ונפשו קשורה בנפשו
דהיינו כפי יעקב ביוסף :

עם ישראל כנולד ע"ם עמו אנכי בנתי
 והענין הוא על דלת הקדומת קיסטא
 לבנהא וכו' ר' סהפבוני לא הוכיחה את
 ישראל לבן היא הסיבה שהאלו ישראל
 לכן גם הפסוק בגלות זה יהיה כוננת
 המורה באומרו אשר נשבענו פלימו הן הנה
 שתי הפסוקות של הקב"ה ושל ישראל
 אמ"כ אמר ית ידו על שמינו רנה לומר
 כשמוטאים ישראל הקב"ה ית ידו המוקה
 בעול הגלות על שמינו דיוקא ישראל
 והסיבה כביכול ב"כ בגלות אמ"כ בא
 לפרס בשלמא ישראל שמשאו שפיר שננו
 לכין האומות לאפוקי הפסוקה שנולד עם
 ישראל למה אם ישראל חטאו פכירם מאי
 חטא עליו ויוכיחו בן שמינו ר' על דלת
 הקדומת קיסטא לבנהא לכן מתשובה גם
 הפסוקה גלות:

צד שפרה כ' בתרי ג' טהא
 וסימן פס האחת
 שפרה: ברות שמים שפרה בא לרמוז
 ע"ם חזל כל המקיים נפש אחת מו' ישראל
 כאילו קיים עולם מלא ולפי שנקראת שפרה
 ע"ש שהיתה משפרת את הולד ומחיה
 אותו וכו' ע"ם ברומו שמים שפרה דהיינו
 כאילו קיים עולם מלא
צח שמרה ב' כמסרה וס' שמרה
 נפשי כי חסיד אני
 שמרה נפשי עמותך
 במסכת ברכות ודוי יוכי קרי לנפשי חסיד
 וכו' א"כ אמר דוד לא חפיד אני סכל
 מלבי מורח ומערב וכו' וא"י ילי מלוכלכות
 ברה ובשפיר ובשלח וכו' זה שרמיה במסר'
 באומרו שמרה נפשי עמותך והוא העד
 שראוי כו' דס' בדות וכו' ומה שהר ראו' אנו

להקרא בשם חסיד ז"ל שמה נפשי
 חסיד אני
צו שב ב' כמסרה וס' לך שב
 מנרתייה. שכ שכע
 פפמים. פ'ר שאמרו
 במדרש רבה פרשת פמיזי וכן בפר' פתח
 אמר ר' סבר נחמני ז' ימים מפת יהו הקב"ה
 למטה מילך בשלחותו וכו' זה שרמו במסרה
 באומרו לך שכ מנרמיה שהוא אמרת הקב"ה
 למטה ואמר שכ שכע ש'עמים לרמוז עלו'
 ימים שהיה הקב"ה מפתה למטה
 כמ"ס:

צו שלחה ג' כמסרה וס' מנחה היא
 שלחה נפתלי אילה שלמה
 והנה יד שלמה לרמוז מ"ס חזל עקב הכין
 עצמו ל' דברים לדודן זלמלממה ול' חפייה
 ז' מנחה היא שלמה הוא לדודן נפתלי
 אילה שלמה בסתן אמרי שפר הוא לתפילה
 והנה יד שלמה הוא
 למלמחה

צח שסעו ג' כמסרה וס' שמעו
 שמים ידוון. שמעו
 גוים קלונך. שמעו כי
 נאמחה אני ידוע כשעברו ישראל כיש
 עבר עמהם פסל מיכה שאלמד ועבר כיש
 נרה עמד המקטרג ואמר הללו ע"ע ז' וכו'
 ז' כמסרה שמעו עמים ידוון הוא קריעת
 ים סוף וכשראו האומות פסל מיכה ש'עבר
 עמהם אז שמעו גוים קלונך ואע"פ כן
 לא עשה הקב"ה דין בהם מאחר שכל מה
 ש'שראל עושים עבירות הוא מתוך ש'עמום
 וש'רוף דעת

מן הנולדת ופרת שפוכים תמיד תלמד
זה שאמר ג' ע' כי בפרת אל דיינו כל זה
ספר אל עמו עשרות הוא מנד עשרת
פרק מ' וזמר ויאמרו כמי ישראל מן העבודה
לכן עשרות לא נחשבו לכלום לעמם
עליוס:

ע' שני' כ' במסדהו' שאינו והטלנו
אל הים . שאינו ונאנו
אזכר . הוקדשו לנו כעל המסדה שאינו
למה לילא הו' לים למיך רק הטלנו
אל הים . אלא מראש נפרט לפי מהים
ענה מהיבא אל הים דעת הקדוש כהרף הוא
למסדה עליו את הים כדו שיטלוהו לתוך
הים למות עס מאחר שהמרה את פי
ואינו מועיל לו שום חרט או אש שופר עליו
את הים להחריד את יונה כדו שיתחרט
ויאם דעתו לחאר אל כמה לדבר הנכבדה
ואז ימצינו לו הקדוש כהרף הוא מקום ליום
אל הכבדה . וכזאת תכתבו כאותו
שאינו מקומו כדו להטילנו אל הים
ואל תטילנו תכף אל הים ואז אש תראו
שתשקוט הים מועפי תכף ממילא כונת
השם יתברך הים להחרידנו כדו שאחור
עוד אל כמה ולדבר הנכבדה ואז אמי מוכן
ומומן לחזור ואז באמת אל תטילנו אל הים
רק שאינו ואכזב לדבר הנכבדה למה
ואם לא תשקוט הים מועפו ממילא כונת
השם יתברך להצטינו מאחר שמרתי
פינו ואינו מועיל חרטנו ואז תטילנו
אל הים למוס עס . ואשר לומר
ש' דע יונה ככבדה אף על פי שיטלוהו
אל הים לא ימות עס פי אשר הטלתו אל הים
ימצינו לו השם יתברך מקום ליום ויאזכר
אל כמה לחזור לדבר הנכבדה לאשני כמה

כמו אלה אף ת ומון י' ד' ליום ונומ
זה וז' אפי' והטלנו אל הים ומכל מקום
אל תדעו לעבר אתכם כשיל איבור פסטי
כיום אל המחר יתלתי אל הים הקדוש
כהרף הוא ימצי תמים רבים לשוב אל
היבדה ולחזור אל כבוד ולדבר הדברים
לאשני כמה זה שאמר שאינו ואכזב
אזכר דיינו לאמר הטלנו אל הים אכזב
אזכר שהיבדה לאשני

בזה

ע' תצדק ד' במה דמי' הספן ל' כי
תצדק . תרשיעני למען
למען תצדק בדברך . ספר
אתה למן תצדק . הקדוש ידוע מאחר
שהים בלוי וידוע לפני הקדוש כהרף הוא כי
אדם אין בדיק בזמן אשר יעשה טוב ולא
יקטל אס כן למה ברא הקדוש כהרף הוא
את היצר הרע באדם שאל לא יוכל לכבושו
לאסן ולא ספרן הים לו לכר אותו בלא יצר
הרע ואז כוודא יהיה בדיק במור . אלא
פל כהרף כהרף לומר אס לא הים ככרא
היצר הרע באדם מאי רבותיה כשיהיה
בדיק ולא הים ראוי לקבל סכר על דקתו
מאחר שהים כשכע לזכות מעטו לכן ברא
כו הקדוש כהרף הוא היצר הרע דממ' .
יקבל סכר עליו דאס ינחנו כוודא יהיה
סכר גדול מאז ואס לא יוכל לכבושו ויחטיאו
יאוכ כש' טובה ואז יהיה סכר יותר מאחר
סבולו כעליו תשובה יותר מבדיק ס

במורא

ע' פ' הדברים הללו יהיה כואור
המסדה כאותו הספן ל' כי
תצדק רבה לומר וכי חפץ השם יתברך מן
שאלה להיות דווקא בדיק ולא כעל תשובה
דאס כן

צדה דרך

כגדול תשמעון ר' ל אין לך לא כביאש' יהיה
 ביום ההם ההם יכתתו גדו וכו' מהלל בדור
 ואין להקס' שכלן כתי' כביא מקרבך כמוני
 ולהלן אחר ולא קס' כביא בישראל כמשה לפי
 שסכתו כבעמו מתוך דבריו באומרו אשר
 ידעו ו' וגומר ר' נח' לומר לענין ידעת
 הסס יתכרך והסנתו לא קס' ככל קביאים
 בדמיון של משה לפי שמשה ראה
 באספקלריא המאירה ושאר קביאים באיזה
 מאירה לאפקוליה נגיד עתידות ולא הוכיח את
 ישראל היו כל קביאים דוגמת משה כל
 אחד לפי מעלתו ומדרגתו זה שאמר יקום
 לך דייקא לעמן נרכי' בני ישראל יהיו כולם
 כמוני לפי שכולם יקבלו הנבואה במוה:

תמות ב' כמסרה ופי' תמות מנוער
 כפסס: תמות נפשי מות ישראל

תמות נפשי עם בלשמים: כוונה פמות
 וז' על תרין מלין דזקויהו אסתלקין מעלמ'
 עד ללא ימיו זמניהו חדא של חובי דרא' כד
 אסביאו חיובי' בעלמא זאינין זכאיין דאשתכחו
 בימיהו אשתפקו בחוביבירו ומד דא תגלי קמיה
 קב' ד' רסרחון לבתר סלקון לון מעלמא עד
 לא מטי זמניהו וכו' וכן אמרו כוונה
 כראשי' עמוד קב' ה' ר' יוסי פתח ג' ד' ש' מלך
 במסיבוי' כות' ח' בך אורחי' דק' בה כעשפא
 דכ' ב' אשתדכס כיה' והוא אשרו דיורא עליה
 ודע דלכתר יומין ישראל אקדום ולקייט ריחיה
 טב וכו' אשפר לומר שזה רגמו רז' באתק
 מלכתן כאמר דקייס כמיתתן קרויין חיים
 והראשי' במייהם קרויין מתים וכו' הוא
 הדכר אשר דברנו מאחר שהגדליקיס שמתים
 עד דלא מטי זמניהו ה' ה' להם נחיות עיד
 על פני האדמה כמו פסי רק שהקדוה כרוך
 הוא מלקט אותם לכו' סיכות הכל ממילא אף

דאסכן יקשה למה ברא בו יצר הרע שאל
 לא יוכל לכיכמו ויהטיא את האדם ומה
 קועיל הקדוה כרוך הוא כתבתו את האדם
 עם היצר הרע אלא ספך הקדוה בניך הוא
 תרשימי למען תבדק דשיימי סלכן ברא בו
 יצר הרע דמת' אהה לשכר כ' מ' . ולכן
 התנגל דוד את עצמו שאמר ראו למסע עונס
 כשכיל בת' שבע בי מה שמתאית הוא למען
 תבדק בדבחיך שאמרת כי אדם אין נדוק
 בארץ וגומר ועשיתי תשובה מידו ש' על
 כל פנים פתחתי עינאי הלא הגברתי וצר
 טוב עלי יצר הרע על זה אמר ספר אתה
 למען תבדק על דרך הגמרא לא היה דוד
 ראו לאותו מעשה וכו' זה שאמר מה
 שמתאית לפניך היה כדי לעשות תשובה
 וכו' שהמוטאים סיהיו בדורות אחרונים
 יספרו מענין הקטא והתשובה של דוד
 וידעו כי תשובה מושלת וזאל כל העולם
 יחזור בתשובה זה שאמר למען תבדק ר' נח'
 גומר דורות האחרונים:

וגדא זהו בונת הכתוב באומרו
 מומי כל פועלי און ר' נח' לומר
 סורו אתם הרשעים מהעסיכם הרעים עצמו
 תשובה ותלמדו ממני דייקא שהיה לך הייתי
 ראו לאותה מעשה רק כדי לזרז החוטאים
 בתשובה לכן סורו מהעסיכם
 הרעים ע"כ:

תשמעון ב' כמסרה ופי' כביא אקיס לך
 אליו תשמעון כקטן
 כגדול תשמעון ע' ד' שאז'ל במדרש קהלת
 דף פ' ב' וכמסכת ראש השנה פרק י' ש' טוב
 יפתח כדורו כשמואל כדורו אין לך אלא
 כביא וכו' אשר יהיה ביום ההם זה
 שאמר כביא מקרבך וגומר אף' אע' כקטן

בנותיו קנית מימי חזקתו של להם לזכות
 ערבותו וזכותו על כל מה שחזקו להצטרף
 רבנים שאין להם זמן לזכות וכל ימי
 שנותיהם הונתו הם מאריך להם כמה שנים
 ללא זרע בתפוחם ויולדו גם כתיבה
 קריתו זנים מאחר שכל מה שחזקו להם
 שזרקהו רבנים וישים קריתו מתים
 ואם לא אמות בילדו זהו ר' לאל תמית
 כמותה שסופה לקריתו וזמתי הקרובים
 לו להיות מן על פה הארבעה ימות השמש
 ולא אסדתי לכתר כי כמותו אי כמותו ללא
 ארבעה חסד שש'ים לעמו כדקדקו לעול
 ע"פ הדברים הללו ישיה כמותה שמש
 כאמתו תמית ממערב נפשו לרמו
 על זרית הדקדקים להסתלק מעלמה קודם
 דמיו ומישינו ומתים כלדותו אחר כך כל
 לבאר אותו אתי סיבת שגורקן להם המית
 בלדותו האחד הוא להתגלו קמיה קב"ה
 דידיהו לכתר אקדים ולקיש רוחיה טב
 חובת גמות וכל ואל ימות שייב אם תמות
 נבתי מות ושרים ל' זכאי ולא חייב והסוכה
 ש"ה הוא כל אשכולו חייב כלמלא אינון
 וכאן האסתמון אתפסון כעון הדור עו' אי
 פמות נפשו עם פלישתים הן הנה חייב
 דעצ הדור מכילום כזם פלשתים
 ומה מלבו לאיך מים אב החכמים יושבה
 אינו את המיתם שכל מהו מן החיים
 אשר הם חיים עזרו ר' אש' פ' ס' באורה
 נראה שאין סכל לאותן כמו אדם שמתים עד
 ולא מטי ומטיהו מלא להתגלו קמיה קב"ה
 דידיהו לכתר אקדים הקב"ה ולקיש רוחיה
 טב איך עליו כן לפעמים מנינו שום שכת
 למתים שכל מהו פירוט שמתו קודם דמטי
 ומישינו הן הנה אותו אתכם כעון הדור

ז"ל מן החיים ליקח אשר הם חיים עזרו
 רבה לומר כשהדקדקים נתפסום עד ללא
 מה ומישינו כחזק רשע ושרא סכל
 ימי שמתים והקדום הדור הוא מאריך להם
 לנלא יסדרקן כמותם זה שאמר אשר הם
 חיים עזרו רבה לומר שאלו כיון יומם יותר
 חבדי חיון הקוב להם ואינון נדקים
 להסתלק קוד דמיו ומישינו הוא כד' להטי
 כפרה על אותו רשע ישראל מא' ל' דאשכולו
 חייב כל בעלמא אינון אתפסון בחוביהו זה
 שאמר ושכת ונותר רבה לומר דוקא לאותן
 מתים שמתים קודם דמיו ומישינו שכת
 לאשוקי ולאותן שמתים קודם דמיו ומישינו
 בני גלא ושרמו לכתר אין שכת להם
 עול ע"ד שכת הארי אל כסתר ככפי יוסה
 ואל מעלן את הדקדק ממדור למדור
 לפי כבודו וחזורים ומדקדקים עמו ואמר
 באסודת על דקיק אחר שכת דמן אותו על
 סכל לוקחת עפר כמותו בלא ליעים והלך
 עמו ארבע אמות כדמות הרכים ושיה מלון
 עליו וכו' ומשמע שם סכל עליה ועליה
 שמעלין אותו בקראת כפירה כעמן
 הספיר והמיתם מן חיי עולם הוה למי עולם
 הבא עו' א' ושכת אינו את המתים כמותם
 מיתם שכל מהו דהיינו אחר מות האדם
 מן העולם הוה כשאשלין אותו ממדור למדור
 שיהו בקרא גם כן כעין כפירה מן עולם
 לעולם אותה הפסיד הוה לה שכת טוב ויפה
 אלף פעמים מן חיתם הפסידה שחיתה לו
 במיתתו מן עולם שיה לעולם הבא זה
 שאמר מן החיים רבה לומר מן אותה כפירה
 הבא לאדם בהיותו כפטר מע ה' לעולם הבא
 אחר כך כיאר הטעם באומר אשר הם חיים
 עזרו רבה לומר לפי שאתם מיתם אל עולם

היה הוא קשה ומר המות במכולנו צער מיתה
לפעמים כפטורי כפי ונטט ולפעמים
פירוד רבובותה על כל פנים חכל מות
מאכזבה כדי להעביר אמת הנפש הן מוכי
מחשף אדם זה אמן לכן אין פכה לאותה
מיתה לאכזבי אותה הפטור כמעט אין אותו
ממור למדור אינו טופס כפי טעם מיתה
כלל אפי' כחשכל כניתיא מחלכא אחר אר
הט' חיים עולה רנה נומר אותו הפטור
אין כו טוס מחשית מיתה זכמים יחשב
מאחר שהוא למכ' הפשמה לכותה למדרגת
אין סוף לכו יוש בוטכח:

על על דרך שאמר הכחמו ר' כפר
הלק אמר לנה הה' מוכל לנביה
פן פסחא אי לכו חיוביא דאזריתון מיתי
הין דהיי מתיחי מיתיו חן אר ליה או לכו
חיוביא דאזריתון מתיחי לא חין ללא הו חיי
דהיי לא כ' וכו' על זה אחר ופכה חיי
את המתים לומר שייחיו בתחיית המתים
ועיקר הפכה כל לטס מן החיים רנה נומר
מכחיית החיים שגלדו בעולם דהיי חס לא
היה הכחייה של החיים הייתי אומר כי אין
פכה למתים לפי שחן חשבון ודעת השאל
אמר אתה הולך עמה ולא יחוי עזר מסכר
כי מאי דהו לא הו מאי דלא הו הו
רנה נומר האדם שהיה כבר נברא בעולם
מת חכל שכן לאחר מיתה היאך יחזור
נברא בעולם כשאלת המון לאסוקי
בכחיית האדם שקודם כריאתו בעל העולם
לא הו ואף על פי כן נברא בעולם חס כן
מכל שכן כשהוא נברא בעולם היאך לא
יחזור ויביא חס מאי דלא הו הו מאי דהיי

לא הו בתמים ממילא בחיית החיים
הוא ראוי על פכה המתים שיחזרו ויקומו
לתחיית המתים ומעתה נדקו דברי
ר' מ' שאמרנו במדרש פדת תולדות
וידוע כבוד אמר לו מה טיבו של מות
זה אמר לו שמת אותו וקן אמר כאותו
הקן פגעה מרת דקן אמר לו הן אמר
אי לא מתו שבריש ולא תחיי המתים פ' כ'
ולכאורה הוא פלא תחיית המתים מאי כפי
הכא ומה טיבות יקלתחיית המתים עם
סכר ועונש אף בלאו תחיית המתים

אפשר שהיה סכר ועונש לכאמה כן פק
וכביהם חס כן תחיית המתים מאן דכר
שמים' אלא הוא הדבר אחר דברו שמים
ששוכר כסכרת המון חס מאי דהיי לא
היי מכל שכן מאי דלא הו הו ופ'
שאמר מאחר שפגע מרת דקן בכותיו וקן אף
על פי שהיה נדק נומר והיה מן הרחי
לו להיות חי בעולם כשכר נדקתו ואף על
פי כן שלטה ב' מיתה חוה ניכר שאין כאן
סכר ועונש והדקין לא ימלט כשכר נדקתו
מן המות לפי שהטבע מיון מאי דהיי לא
הו וכל דבר שבעולם טופו להיות כלה ונפטר
חס כן מכל שכן שאין כאן תחיית המתים
דהיי מאי דהיי לא הו מכל שכן
מאי דלא הו הו בתמים

ורמי' פשוטו אמר ושכח אבי את המתים
מן החיים הפסוק הוא לפי שהמטבח
את החיים אפשר שארע תקלה על דו
כמה שאמר הכתוב המכרך רעהו בקול
גדול קללה תחשב לו לאכזבי המספר כשכח
מתים אי אפשר שיגרע תקלה על דו
ומעתה

צדה דרך

ועל דרך האמת אמר יעקב אבינו
לאמת ע'ד פאמו' לכל המכות

כן נדק המלא מקום אבינו באילו לא מת
ז'ס יעקב אבינו דייקא ר'ל מאחר סביב
יעקב אבוהן של כל ישראל ממילא בודאי
אי' שלא היה בכל כלל ישראל בין
נדק פמלא מקומו להיות נדק כמותו
ממילא באילו יעקב בעצמו ע'דין במיז
ובאילו לא מת דמי והפבר לומר שזו
כוונת הכתוב באומרו ויקרא לבנו ליוסף
לכאורה הוא כפל לשון מוקד לרכיבו
ל' ע'ד שפרשתי בפסוקי כי כאשר יסר
אי' את כמו דה'ל' כאשר יסר את
בני אלה לפי שדוע שה'ב' מוכיח את כמו
כאלו שתי תיבות בתיבת אי' ובתיבת כמו
דה'ל' שאומר לו אי' תשמע לתוכחתי
תהיה כי מהם נגמולך כל הטובות כאב
לכנו ואם לא תשמע לקול תוכחתי אז
אכפור בך מלהיות בני וכאיש אחר תחשב
כך ה' אלוקיך מייקרך בנתי תיבות הללו
של י' והלוקך דהיינו אי' תשמע לקולי אז
איחד שמי עליך לרעה בשם אלוקיך
וליהם שמי עליך ואם לאו אהליק שכינתי
למעלה או אהיה נקרא י' בתם ולא אלוקיך
וכו' כך יהיה פירושו כאן באומרו לכל יוסף
ר'ל אי' המלא רבוקד לעמות בקשתו לקברני
אלל אבותי הרי אתה בני סביבי והשב
האם לאו אי' אתה נחשב לבי וכאיש אחר
תחשב בעיני ז'ס ליוסף יקא כמה יוסף
איכא בשוקא :

עוד אכפר לפרש דרך דרמועל
דרך פאמו' ל' דקבור יקברושי
וכו'

ומעתה הטעם האמיר למ' ס' במדרש
רבה פרשת ויקרא למה
יפרשה זו שתומה וכו' אלא מפני שפטר
יעקב אבינו נסתמו עיניו ולכן על ישראל
מארת השפכו' שהתחילו לשפכו' וכו'
וכרסה שקוקס' לו לבעל המדרש מאמר
שפרשה זו שתומה מחמת פטירת יעקב
אם כן היה יותר מן הראוי שאותה הפרשה
שלאחר ה' המדבר כמותת יעקב עצמו
דהיינו וכו' אותם וואמר אליהם אני באסף
אל עמי וגומר אותה הפרשה היה לו
למות ממילא כאלו שהיו אלוהי כאן
מוכר שני חייו של יעקב בטובים זה מדקדק
לומר למה פרשה זו דייקא בתומה שמדבר
ד'יים טובים של יעקב על זה ברא כמתוך
מכיון שפטר יעקב וכו' ר' מאמר
שאמרו חכמינו ז'ל יעקב אבינו לא מת
אם כן איך מן הראוי לכתוב אותה הפרשה
אף על פי שמוכר בו מילתו מאחר שבחמת
לא שלטה בו מיתה לגמרי לכן אינה
בתומה אותה הפרשה להפוק כאן בפרשה
וימי יעקב שמדבר בהליכת יעקב מארץ
כנען לארץ ארצות וממנו פנה זיווה פנה
הודה פנה הדרה לכן פרשה זו דייקא
בתומה מחד בתיעת זו הודו של יעקב
ז'ס מכיון שפטר דייקא לא אמר מכיון
פמת יעקב אלא כוונתו שבאמת יעקב
אבינו לא מת ומחד המיתה לא היתה
שפרשה זו שתומה דקמה הדר שפטר
מארץ ישראל פנה זיווה וכו'
מה הדר פרשה זו
פתומה :

וכו' אם כיועלה על רשתך שבצד העסק
מה העסק בקצרותי חובה נכ' להקד
בקצרותי יצני במערת המכילה על מט
דקבור בקצרותי ויהיה הכן נקבר אל
אביו עוף שאינו כן רק לענין זה
שתעריח את עמך להעסק בקצרותי
לענין זה תהיה נחשב לכמי לאפוקי לענין
זה שתרסה שיקדו עממותיך אבל גם כן
במעשה הכן אבל אביו לענין זה לא תהיה
נחשב לבתיך ליוסף אתם ובאיש ככרי
תחשב ו' שכתתי זה אבותי ולא עם
בני לפי שאין חלק לבני במערת המכילה
אעפי' שהם בני

ורדרבינו שאמרנו כל המניח
בן זדיק כמותו כאינו
לא מת עו' ואפ' כתי
עם אבותי ר' כל זמן שהיה יקיים בעולם
היה נדמה בעיני כאלו קיימין ב' האבות
לפי שאבי ממלא מקום אבותי וכלילו לא
מתו דמי לאפוקי עכשיו שקברו יי' ישראל
למות נדמה כאילו מתים גם האבות
מאחר שאין מניחים בין זדיק כמותו
ושכתתי עם אבותי דייקא ר' כלילי מתו
ג' אבות העולם לבן ויקרא לבנו ליוסף
ר' כלילי כמותו ממלאות מקומו וכלילו
לא מת דמיו' יעקב אביו לא מת מאחר
שאור אבותיו של כל ישראל כולדי הניח
בן כמותו וכמי שאלו מת

דמי
ש"ה ויראו חיי יוסף כי מת אביהם
ע' דהפטט ר' ע"ה אל יעקב
אביו לא מת פירושו הוא לא
מת מיתה טבעית כי מתת הדדוקים הוא
ומה היום בנייהם הלולא רבה ממילא לא

מת מיתה טבעית רק מיתתו היה הפדר
מכיוון ישראל מלתיחם שמו עליוס' ש'
כי מת אביהם דייקא ר' כלילי שבו מיתה
חד שבעדו משלחן אביהם לאפוקי כחמת
מזד עצמו לא הכניסו בו מיתה טבעית
כלל כי בחמת לה מתו

ורדרבינו אערבי מת אביהם דייקא
ר' אבי יוסף לא
מאחר שזיו איקונין של יוסף רומח לאביו
וכל מה שלמד משם ועבר מסר לו ממילא
הכוח בן זדיק כמותו וכלילו לא מת דמיו'
מאחר שיוסף היה ממלא מקום אביו יעקב
לאפוקי מזד האחים שלא היה ביניהם בן
זדיק שיהיה ממלא מקום אביו אפי' מת
אביהם של האחים ולא אביו של יוסף אפי'
לו יסטמו יוסף וכו' לפי שיוסף הוא ממלא
מקום אביו י' לראוי שיש בכחו נכ' לעשות
אותו והשכ ישיב לנו וכו'

ועתה פקח עיניך וראה מ' ש'
ביודע יעקב אביו לא
מתו וכי ככל' חטו חכמיא
וכו' מקום הוא לזרעו מה ורעו בחיים אפי'
הוא בחיים לכאורה יש לתמוה מה השיב
לו על מה שיקשה וכי בכדו וכו'
ורדרבינו כיחא כי בחמת מ' ש' ועקב
אביו לא מת פירושו הוא
מאחר שיעקב הוא אביהם
של כל ישראל ממילא בודאי נחשב בו אל
בן אחר הממלא מקום אביו כמו יוס' לבן
כאילו לא מת דמיו' מאחר
זדיק כמותו כאילו גם הוא קיים
הבין כפסוטו וסאל וכי בכדו וכי
קטיבלו התרנן שלא

שכן

ומפיהם כפילה. אחיות בשם פטור
 חכל חסור ומעשה דרכי זבוא וברי
 חופעי. רפסקי פהלות יורה ומברר
 לבו ענלא. תלתא בכל ערב סבת מותר
 לכתחילה וסוכנות היסדה מכשפה
 לא תחיה אלו חפשה כשפים. לא תחיה
 כל גמיה אלו מעשה פדים שהם בעלי
 נשמה בלא גוף. וכל לתעט אחיות
 עינים שהיא פטור חכל חסור. אחר כך
 אמרו החכמה תחיה בעליה הוא מעשה
 דרכי חניא שהוא מותר לכתחילה
 לפי שהוא חכמה על ידי סמות

ואין בו מעשה
 כשפים מותר
 לפתחיה

דרכי כימה שאמתי ופקח אבינו לא
 אינו באשמות מיתה כמותית ללא
 רק פירוסו הוא מאחר שהיה קן נדיק
 תו כאלו לא מת דמיא מקום הוא
 גו מה ורעו בחיים אף הוא בחיים ר"ל
 עו בחיים כאלו גם הוא בחיים וכליו
 מת דמיא וזהו שאמתי יפקח אבינו לא
 לא מת

ב' בחמרה וסי מכשפה לא
 תחיה. לא תחיה כל
 מה: והחכמה תחיה בעליה. פרק
 כפ מיתות אחר דביחייא כראבא
 כלמיהם אלו חפשה מדים
 כלמיהם אלו מעשה
 כשפים

גם ונשלים מער הדקס. בעזרת כורא
 שמים וארקא. ורבו ככולו אימ נרדך
 בדיקה רק פד מקום מידו מנצת
 כמוטנות חכמה ודעת ומעשה
 כפתים מערי סלוס: עד סוכן
 כסאז כשמש יהלו: ככיל
 סנחאל מעשה ועד
 פולס

Il vore vostro quello è che fa nascere tutto malore